

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(94) 226 endelig udg.

Bruxelles, den 01.06.1994

94/ 0136(AVC)

Forslag til

RÅDETS OG KOMMISSIONENS

AFGØRELSE

**om indgåelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen
mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater
på den ene side og Ukraine på den anden side**

(forelagt af Kommissionen)

Begrundelse

1. Vedlagte forslag til Rådets og Kommissionens afgørelse udgør retsinstrumentet for indgåelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side.
2. Efter Rådets vedtagelse af forhandlingsdirektiverne den 5. oktober 1992 førtes der forhandlinger med Ukraine i 1993 og 1994. Aftalen paraferedes den 23. marts 1994 efter fire forhandlingsrunder.
3. Aftalen er en blandet aftale, der dækker områder, på hvilke både Fællesskaberne og medlemsstaterne har kompetence. Den indgås for en indledende periode på ti år.

Ved aftalen etableres der en politisk dialog. Aftalen vedrører desuden varehandel, arbejdskraftens vilkår, etablering og drift af virksomheder, grænseoverskridende udveksling af tjenesteydelser, betalinger og kapital, konkurrence, beskyttelse af intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret, lovgivningssamarbejde, økonomisk samarbejde, kulturelt samarbejde og finansielt samarbejde.

Aftalen indeholder en bestemmelse, ifølge hvilken den kan suspenderes, også ensidigt, hvis det skønnes, at grundforudsætningerne for den, dvs. respekt for demokratiet, menneskerettighederne og de markedsøkonomiske principper, ikke længere er til stede.

Ved aftalen fastlægges der institutionelle rammer for dens gennemførelse, med et samarbejdsråd, et samarbejdsudvalg og et parlamen-tarisk samarbejdsudvalg.

Aftalen henviser til muligheden af et fremtidigt frihandelsområde. I 1998 skal der foretages en vurdering af situationen for at se, om der kan indledes forhandlinger med henblik på en frihandelsaftale.

Toldsamarbejdet er omhandlet i en særskilt protokol.

4. Aftalen vil, for så vidt angår forbindelserne mellem Fællesskabet og Ukraine, afløse aftalen om handel og om handelsmæssigt og økonomisk samarbejde mellem Det Europæiske økonomiske Fællesskab og Sovjetunionen, undertegnet den 18. december 1989.
5. Procedurerne for de tre Fællesskabers (EF, Euratom og EKSF) undertegnelse og indgåelse af aftalen er forskellige.

For så vidt angår indgåelse af aftalen:

- indgår Rådet i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 113 og 235, sammenholdt med artikel 228, stk. 3, andet afsnit, efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet aftalen på Det Europæiske Fællesskabs vegne ved vedtagelse af vedlagte afgørelser
- indgår Kommissionen i overensstemmelse med EKSF-traktatens artikel 95 aftalen på EKSF's vegne efter høring af Det Rådgivende Udvalg og efter samstemmende og enstemmig udtalelse fra Rådet
- indgår Kommissionen aftalen (på Det Europæiske Atomenergifællesskabs vegne), efter at Rådet har godkendt den i overensstemmelse med Euratom-traktatens artikel 101, stk. 2.

I betragtning af aftalens blandede karakter skal indgåelsen af den ratificeres af samtlige medlemsstater.

6. På baggrund af ovenstående anmoder Kommissionen Rådet om at vedtage vedlagte afgørelse.

RÅDETS OG KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af .....

om indgåelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side

(../.../EKSF, EF, Euratom)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 113 og 235, sammenholdt med artikel 228, stk. 3, andet afsnit,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergi-fællesskab, særlig artikel 101, stk. 2,

under henvisning til samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtning:

Partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side, undertegnet den ....., bør godkendes,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg og efter samstemmende og enstemmig udtalelse fra Rådet -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side samt protokollen, brevvekslingerne og erklæringerne godkendes herved på vegne af Det Europæiske Fællesskab, Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab.

Disse tekster er vedlagt denne afgørelse.

Artikel 2

1. Den holdning, som Fællesskabet skal indtage i Samarbejdsrådet, fastlægges af Rådet på forslag af Kommissionen eller, alt efter omstændighederne, af Kommissionen i hvert enkelt tilfælde i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab.

2. Formanden for Rådet varetager i overensstemmelse med partnerskabs- og samarbejdsaftalens artikel 78 formandskabet i Samarbejdsrådet og fremlægger Fællesskabets holdning. En repræsentant for Kommissionen varetager formandskabet i Samarbejdsudvalget i overensstemmelse med udvalgets forretningsorden og fremlægger Fællesskabets holdning.

Artikel 3.

Formanden for Rådet giver på Det Europæiske Fællesskabs vegne den i aftalens artikel 99 omhandlede underretning. Formanden for Kommissionen giver denne underretning på Det Europæiske Kul- og Stålfællesskabs og Det Europæiske Atomenergifællesskabs vegne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

Slutakt

De befuldmægtigede for:

KONGERIGET BELGIEN,
KONGERIGET DANMARK,
FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,
DEN HELLENSKE REPUBLIK,
KONGERIGET SPANIEN,
DEN FRANSKE REPUBLIK,
IRLAND,
DEN ITALIENSKE REPUBLIK,
STORHERTUGDOMMET LUXEMBOURG,
KONGERIGET NEDERLANDENE,
DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,
DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om oprettelse af DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB, traktaten om oprettelse af DET EUROPÆISKE KUL- OG STÅLFÆLLESSKAB og traktaten om oprettelse af DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB,

i det følgende benævnt "medlemsstater", og for

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB, DET EUROPÆISKE
ATOMENERGIFÆLLESSKAB og DET EUROPÆISKE KUL- OG
STÅLFÆLLESSKAB, i det følgende benævnt "Fællesskabet",

på den ene side, og

de befuldmægtigede for Ukraine,

på den anden side,

forsamlet i ..... nitten hundrede og fireoghalvfems med henblik på undertegnelsen af partnerskabs- og samarbejdsaftalen om oprettelse af et partnerskab mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side, i det følgende benævnt "partnerskabsog samarbejdsaftalen", har vedtaget følgende tekst:

Partnerskabs- og samarbejdsaftalen og protokollen om gensidig bistand i toldspørgsmål. De befuldmægtigede for medlemsstaterne og for Fællesskabet og de befuldmægtigede for Ukraine har vedtaget følgende fælles erklæringer, der er knyttet til denne slutakt:

Fælles erklæring vedrørende aftalens artikel 13

Fælles erklæring vedrørende aftalens artikel 23

Fælles erklæring vedrørende aftalens artikel 24

Fælles erklæring vedrørende begrebet "kontrollere" i aftalens artikel 25, litra b), og artikel 36

Fælles erklæring vedrørende aftalens artikel 42

Fælles erklæring vedrørende aftalens artikel 94

De befuldmægtigede for medlemsstaterne og for Fællesskabet og de befuldmægtigede for Ukraine har tillige taget følgende brevvekslinger, der er knyttet til denne slutakt, til

efterretning:

Aftale i form af brevveksling vedrørende aftalens artikel 13a

Aftale i form af brevveksling vedrørende aftalens kapitel om etablering af virksomheder, afsnit IV, kapitel 2

Udfærdiget i ..... nitten hundrede og fireoghalvfems.

For Rådet og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

For Ukraine

**PARTNERSKABS- OG SAMARBEJDSAFTALE MELLE
DE EUROPÆISKE FELLESKABER OG DERES MEDLEMSSTATER
OG UKRAINE**

PARTNERSKABS- OG SAMARBEJDSAFTALE

om oprettelse af et partnerskab mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side

KONGERIGET BELGIEN,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

IRLAND,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRIANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab,

i det følgende benævnt "medlemsstater", og

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB, DET EUROPÆISKE ATOMENERGIFÆLLESSKAB og DET EUROPÆISKE KUL- OG STÅLFÆLLESSKAB,

i det følgende benævnt "Fællesskabet",

på den ene side,

og UKRAINE,

på den anden side,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne ønsker at knytte nære forbindelser byggende på de bestående historiske bånd mellem dem,

SOM TAGER HENSYN TIL betydningen af, at der udvikles samarbejdsbånd mellem Unionen, dens medlemsstater og Ukraine, og betydningen af de fælles værdier, som de deler,

SOM ERKENDER, at Fællesskabet og Ukraine ønsker at styrke disse bånd og oprette et partnerskab og samarbejde, der kan styrke og udvide de forbindelser, der er etableret tidligere, særlig ved aftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab og Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker om handel og om handelsmæssigt og økonomisk samarbejde, undertegnet den 18. december 1989,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Fællesskabet og dets medlemsstater og Ukraine har forpligtet sig til at styrke den politiske og økonomiske frihed, der udgør selve grundlaget for partnerskabet,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne har forpligtet sig til at fremme den internationale fred og sikkerhed og ligeledes en fredelig bilæggelse af tvister og at samarbejde herom inden for De Forenede Nationer og Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Fællesskabet og dets medlemsstater og Ukraine fast har forpligtet sig til fuldt ud at gennemføre alle principper og bestemmelser i slutakten fra Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa (CSCE), slutdokumenterne fra opfølgingsmøderne i Madrid og Wien, dokumentet fra CSCE Bonn-konferencen om økonomisk samarbejde, Paris-charteret for et Nyt Europa og CSCE Helsingfors-dokumentet 1992, "Forandringens Udfordringer",

SOM I DEN FORBINDELSE ERKENDER, at støtte til Ukraines uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet vil bidrage til bevarelse af fred og stabilitet i den central- og østeuropæiske region og i den europæiske verdensdel som helhed,

SOM BEKRÆFTER Fællesskabets og dets medlemsstaters og Ukraines tilslutning til det europæiske energicharter og erklæringen fra Luzern-konferencen i april 1993,

SOM ER OVERBEVIST OM den afgørende betydning af retssamfundet og respekten for menneskerettighederne, særlig mindretalenes rettigheder, indførelsen af et flerpartisystem med frie og demokratiske valg og en økonomisk liberalisering med henblik på indførelse af markedsøkonomi,

SOM MENER, at der nødvendigvis består en sammenhæng mellem på den ene side fuldstændig gennemførelse af partnerskabet og på den anden side fortsættelse af den faktiske fuldførelse af Ukraines politiske, økonomiske og juridiske reformer og ligeledes indførelse af de faktorer, der er nødvendige for samarbejdet, navnlig i lyset af konklusionerne fra CSCE Bonn-konferencen,

SOM ØNSKER at befordre den regionale samarbejdsproces med nabolandene på de af denne aftale omfattede områder for at fremme regionens velstand og stabilitet,

SOM ØNSKER at etablere og udvikle en regelmæssig politisk dialog om bilaterale og internationale spørgsmål af fælles interesse,

SOM ERKENDER OG STØTTER Ukraines ønske om at etablere et nært samarbejde med europæiske institutioner,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Unionen er rede til at udvikle det økonomiske samarbejde og eventuelt yde faglig bistand til gennemførelsen af økonomiske reformer i Ukraine,

SOM TAGER HENSYN TIL, at aftalen kan bidrage til at fremme en gradvis tilnærmelse mellem Ukraine og et større samarbejdsområde i Europa og naboregionerne og Ukraines gradvise integration i det åbne internationale handelssystem,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne har forpligtet sig til at liberalisere handelen på grundlag af principperne i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, som ændret ved Uruguay-runden,

SOM ER KLAR OVER behovet for at forbedre vilkårene for erhvervslivet og investeringerne og vilkårene på områder som virksomhedsoprettelse, arbejdskraft, tjenesteydelser og kapitalbevægelser,

SOM GLÆDER SIG OVER OG ERKENDER betydningen af Ukraines indsats for at omstille sin økonomi fra statshandelsland og planøkonomi til markedsøkonomi,

SOM ER OVERBEVIST OM, at et samarbejde mellem parterne i de former, der fastlægges i denne aftale, vil bidrage til fortsatte fremskridt hen imod en markedsøkonomi,

SOM ER OVERBEVIST OM, at denne aftale vil skabe et nyt klima for de økonomiske forbindelser mellem parterne og især for udviklingen af handelen og investeringerne, som er af væsentlig betydning for den økonomiske omstrukturering og teknologiske modernisering,

SOM ØNSKER at etablere et nært samarbejde om miljøbeskyttelse under hensyntagen til den indbyrdes afhængighed mellem parterne på dette område,

SOM TAGER HENSYN TIL, at parterne har til hensigt at udvikle deres samarbejde inden for civil videnskab og teknologi, herunder rumforskning, i betragtning af komplementariteten af deres aktiviteter på dette område,

SOM ØNSKER at etablere et kulturelt samarbejde og forbedre informationsstrømmen,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Der oprettes et partnerskab mellem Fællesskabet og dets medlemsstater på den ene side og Ukraine på den anden side. Dette partnerskab har til formål:

- at skabe passende rammer for den politiske dialog mellem parterne, således at der kan udvikles nære politiske forbindelser
- at fremme handelen og investeringerne og harmoniske økonomiske forbindelser mellem parterne og dermed befordre deres bæredygtige udvikling
- at skabe grundlag for et gensidigt fordelagtigt samarbejde på det økonomiske, sociale, finansielle, civilvidenskabelige og teknologiske og kulturelle område
- at støtte Ukraines bestræbelser på at konsolidere demokratiet og at udvikle økonomien og fuldføre omstillingen til markedsøkonomi.

AFSNIT I: ALMINDELIGE PRINCIPPER

Artikel 2

Respekt for de demokratiske principper og menneskerettighederne som defineret særlig i Helsingfors-slutakten og Paris-charteret for et Nyt Europa og ligeledes de markedsøkonomiske principper, herunder de i dokumenterne fra CSCE Bonn-konferencen anførte principper, underbygger parternes politik indadtil og udadtil og udgør et væsentligt element i partnerskabet og denne aftale.

Artikel 3

Parterne finder det væsentligt for den fremtidige velstand og stabilitet i det tidligere Sovjetunionens område, at de nye uafhængige stater, der er opstået efter opløsningen af Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker (i det følgende benævnt "uafhængige stater"), bevarer og udvikler deres indbyrdes samarbejde i overensstemmelse med Helsingfors-slutaktens principper og folkeretten og i et godt naboskabs ånd, og parterne vil i enhver henseende bestræbe sig på at fremme denne proces.

I betragtning heraf mener parterne, at udviklingen af deres forbindelser skal ske under behørig hensyntagen til Ukraines ønske om at opretholde samarbejdsforbindelser med andre uafhængige stater.

Artikel 3a

Parterne forpligter sig til, især når Ukraine er længere fremme i den økonomiske reformproces, at overveje en udbygning af de relevante afsnit i denne aftale, særlig afsnit III og artikel 41a, med henblik på oprettelse af et frihandelsområde mellem dem. Samarbejdsrådet kan rette henstillinger til parterne om en sådan udbygning. En sådan udbygning kan kun sættes i kraft ved en aftale mellem parterne i overensstemmelse med deres respektive procedurer. Parterne rådfører sig i 1998 med hinanden om, hvorvidt omstændighederne, og især Ukraines fremskridt med markedsorienterede økonomiske reformer og de til den tid dér herskende økonomiske forhold, taler for, at der indledes forhandlinger om oprettelse af et frihandelsområde.

Artikel 3b

Parterne forpligter sig til efter fælles overenskomst sammen at undersøge de ændringer i enhver del af aftalen, som måtte vise sig hensigtsmæssige i betragtning af ændrede omstændigheder og især situationen som følge af Ukraines tiltrædelse af GATT. Den første undersøgelse foretages tre år efter aftalens ikrafttræden eller, når Ukraine bliver kontraherende part i GATT, hvis dette sker forinden.

AFSNIT II: POLITISK DIALOG

Artikel 4

Mellem parterne etableres der en regelmæssig politisk dialog, som de agter at udvikle og intensivere. Den skal ledsage og konsolidere tilnærmelsen mellem Fællesskabet og Ukraine, støtte de politiske og økonomiske forandringer, der foregår i landet, og bidrage til etablering af nye samarbejdsformer. Den politiske dialog skal:

- styrke Ukraines forbindelser med Fællesskabet og således med samfundet af demokratiske nationer. Den økonomiske konvergens, der opnås i kraft af denne aftale, vil føre til nærmere politiske forbindelser
- befordre en større overensstemmelse i holdningerne til internationale spørgsmål af fælles interesse og således øge sikkerheden og stabiliteten
- indebære, at parterne bestræber sig på at samarbejde om spørgsmål vedrørende styrkelse af stabiliteten og sikkerheden i Europa, overholdelse af de demokratiske principper og respekt for og fremme af menneskerettighederne, især mindretals rettigheder, og om nødvendigt afholder konsultationer om de relevante spørgsmål.

Artikel 5

Der afholdes efter behov konsultationer mellem parterne på højeste politiske plan.

På ministerplan finder den politiske dialog sted i det samarbejdsråd, der nedsættes efter artikel 77, og ved andre lejligheder efter fælles overenskomst også med Unionens trojka.

Artikel 6

Parterne fastlægger andre procedurer og mekanismer for den politiske dialog ved passende kontakter, udvekslinger og konsultationer, især i følgende form:

- regelmæssige møder på højt embedsmandsplan mellem repræsentanter for Ukraine og repræsentanter for Unionen
- fuldstændig udnyttelse af alle diplomatiske kanaler mellem parterne, herunder passende kontakter på det bilaterale og ligeledes det multilaterale område, såsom møder i De Forenede Nationer, CSCE og andre fora
- regelmæssig udveksling af information om spørgsmål af fælles interesse vedrørende det politiske samarbejde i Europa
- alle andre fremgangsmåder, der kan bidrage til at konsolidere og udvikle den politiske dialog.

Artikel 7

Den politiske dialog på parlamentarikerplan finder sted i det parlamentariske samarbejdsudvalg, der nedsættes efter aftalens artikel 82.

AFSNIT III: VAREHANDEL

Artikel 8

1. Parterne indrømmer hinanden mestbegunstigelsesbehandling efter artikel 1, stk. 1, i GATT.
2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke for:
  - a) fordele, der indrømmes med det sigte at oprette en toldunion eller et frihandelsområde eller i kraft af oprettelsen af en sådan union eller et sådant område
  - b) fordele, der indrømmes bestemte lande i overensstemmelse med den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel og andre internationale aftaler til gavn for udviklingslandene
  - c) fordele, der indrømmes nabolande for at lette grænsetrafikken.

Artikel 9

1. Parterne er enige om, at princippet om transitfrihed for varer er en væsentlig forudsætning for at nå denne aftales mål.

I den forbindelse sørger hver part for, at varer med oprindelse eller bestemmelsessted i den anden parts toldområde uhindret kan transitere via eller gennem dens område.

2. Reglerne i artikel V, stk. 2, 3, 4 og 5, i GATT finder anvendelse mellem de to parter.
3. Reglerne i denne artikel berører ikke eventuelle særregler for specifikke sektorer, såsom transport, eller varer, der måtte være aftalt mellem parterne.

Artikel 9a

Bestemmelserne i artikel 8, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, finder i en overgangsperiode indtil den 31.12.1998 eller Ukraines tiltrædelse af GATT, hvis denne sker forinden, ikke anvendelse på de i bilag I anførte fordele, som Ukraine indrømmer andre uafhængige stater fra dagen før aftalens ikrafttrædelsesdato.

Artikel 10

Uden at det berører de rettigheder og forpligtelser, der følger af for begge parter bindende internationale konventioner om midlertidig indførsel af varer, indrømmer hver part desuden den anden part fritagelse for indførselsafgifter og -told på midlertidigt indførte varer i de tilfælde og efter de procedurer, der måtte være fastlagt i andre internationale konventioner på området, som den er bundet af, i overensstemmelse med dens lovgivning. Der tages hensyn til de betingelser, hvorunder den pågældende part har accepteret forpligtelserne i medfør af sådanne konventioner.

Artikel 11

Varer med oprindelse i henholdsvis Ukraine og Fællesskabet indføres i henholdsvis Fællesskabet og Ukraine uden kvantitative restriktioner, jf. dog bestemmelserne i artikel 13, 16 og 17 og bilag II og bestemmelserne i artikel 77, 81, 244, 249 og 280 i akterne om Spaniens og Portugals tiltrædelse af Det Europæiske Fællesskab.

Artikel 11a

1. Varer fra den ene parts område, der indføres i den anden parts område, pålægges ikke hverken direkte eller indirekte indenlandske skatter eller andre indenlandske afgifter af nogen art ud over dem, der direkte eller indirekte pålægges tilsvarende indenlandske varer.
2. Sådanne varer indrømmes desuden en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der indrømmes tilsvarende varer af indenlandsk oprindelse under hensyn til alle love, administrative bestemmelser og forskrifter vedrørende deres indenlandske salg, udbydelse til salg, køb, transport, distribution eller anvendelse. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at der anvendes differentierede indenlandske transporttakster, som udelukkende skyldes hensynet til den økonomiske drift af transportmidlerne og ikke beror på varens nationalitet.

Artikel 11b

Følgende artikler i GATT finder med de nødvendige ændringer anvendelse mellem de to parter:

- i) Artikel VII, stk. 1, 2, 3, 4a, 4b, 4d og 5
- ii) Artikel VIII
- iii) Artikel IX
- iv) Artikel X.

Artikel 12

Varer handles mellem parterne til markedsrelaterede priser.

Artikel 13

1. Såfremt en vare indføres i en parts område i så øgede mængder og under sådanne omstændigheder, at det forvolder eller kan forvolde væsentlig skade for de indenlandske producenter af tilsvarende eller direkte konkurrerende varer, kan Fællesskabet eller Ukraine alt efter, hvem af dem der er berørt, træffe passende foranstaltninger i overensstemmelse med nedenstående procedurer og betingelser.

2. Før der træffes foranstaltninger eller i de tilfælde, hvor stk. 4 finder anvendelse, snarest muligt derefter, meddeler Fællesskabet respektive Ukraine Samarbejdsudvalget alle fornødne oplysninger med henblik på, at der kan findes en for begge parter tilfredsstillende løsning.
3. Hvis parterne på grundlag af konsultationerne ikke senest 30 dage efter sagens forelæggelse for Samarbejdsudvalget når til enighed om, hvilke foranstaltninger der skal træffes over for situationen, kan den part, der anmodede om konsultationerne, begrænse indførslen af de pågældende varer i det omfang og tidsrum, det er nødvendigt for at forebygge eller afhjælpe skaden, eller træffe andre formålstjenlige foranstaltninger.
4. I kritiske situationer, hvor en forsinkelse ville medføre en skade, som det er vanskeligt at råde bod på, kan parterne træffe foranstaltningerne inden konsultationerne under forudsætning af, at der tilbydes konsultationer straks efter, at foranstaltningerne er truffet.
5. Ved valget af foranstaltninger efter denne artikel skal de kontraherende parter foretrække de foranstaltninger, der griber mindst forstyrrende ind i virkeliggørelsen af denne aftales mål.

Artikel 13a

Intet i dette afsnit, særlig artikel 13, skal være til hinder for eller på nogen måde berøre muligheden af, at parterne træffer antidumpingforanstaltninger eller modforholdsregler i overensstemmelse med artikel VI i GATT, aftalen om gennemførelse af artikel VI i GATT, aftalen om fortolkning og anvendelse af artikel VI, XVI og XXIII i GATT eller dertil knyttet intern lovgivning.

I forbindelse med antidumping- eller subsidieundersøgelser indvilliger parterne hver især i at undersøge redegørelser fra den anden part og at underrette de pågældende om de vigtigste kendsgerninger og betragtninger, der vil blive lagt til grund for den endelige afgørelse. Før der indføres en endelig antidumpingtold eller udligningstold, bestræber parten sig så vidt muligt på at få problemet løst på konstruktiv vis.

Artikel 15

Aftalen udelukker ikke forbud mod eller restriktioner for indførsel, udførsel eller transit af varer, som er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers, dyrs eller planters sundhed og liv, beskyttelse af naturressourcer, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi, beskyttelse af intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret eller regler vedrørende guld og sølv. Sådanne forbud eller restriktioner må dog ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem parterne.

Artikel 16

Dette afsnit III gælder ikke for handel med tekstilvarer henhørende under kapitel 50-63 i den kombinerede nomenklatur. Handelen med disse varer er omfattet af en særskilt aftale, der blev parferet den 5. maj 1993, og som har været anvendt midlertidigt siden den 1. januar 1993.

Artikel 17

1. Handelen med varer henhørende under traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab omfattes af bestemmelserne i dette afsnit III, dog ikke artikel 11, og fra ikrafttrædelsen ligeledes af bestemmelserne i en aftale om kvantitative arrangementer for samhandelen med EKSF-stålprodukter.
2. Der nedsættes en kontaktgruppe vedrørende kul- og ståls spørgsmål, sammensat af repræsentanter for på den ene side Fællesskabet og på den anden side Ukraine.

Kontaktgruppen udveksler regelmæssigt information om alle kul- og ståls spørgsmål af interesse for parterne.

Artikel 18

Handelen med nukleare materialer omfattes af bestemmelserne i en særlig aftale, der indgås mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab og Ukraine.

AFSNIT IV: BESTEMMELSER VEDRØRENDE ERHVERVSLIV OG INVESTERINGER

Kapitel I: Arbejdskraftens vilkår

Artikel 19

1. Under hensyntagen til de i de enkelte medlemsstater gældende love, betingelser og procedurer bestræber Fællesskabet og medlemsstaterne sig på at sikre, at ukrainske statsborgere, der er lovligt beskæftiget på en medlemsstats område, ikke på grund af deres nationalitet forskelsbehandles i forhold til medlemsstatens egne statsborgere, for så vidt angår arbejdsvilkår, aflønning eller afskedigelse.
2. Under hensyntagen til de i Ukraine gældende love, betingelser og procedurer bestræber Ukraine sig på at sikre, at statsborgere fra en medlemsstat, der er lovligt beskæftiget på Ukraines område, ikke på grund af deres nationalitet forskelsbehandles i forhold til dets egne statsborgere, for så vidt angår arbejdsvilkår, aflønning eller afskedigelse.

Artikel 19a

Samordning af social sikkerhed

Parterne indgår aftaler med henblik på:

- i) under hensyntagen til de i de enkelte medlemsstater gældende betingelser og retningslinjer at fastsætte de nødvendige bestemmelser om samordning af de sociale sikringsordninger for arbejdstagere af ukrainsk nationalitet, der er lovligt beskæftiget på en medlemsstats område. Disse bestemmelser skal især sikre, at:
  - alle forsikrings-, beskæftigelses- eller opholdsperioder, sådanne arbejdstagere har haft i de forskellige medlemsstater, lægges sammen for så vidt angår alders-, invaliditets- og dødsbetingede pensioner samt lægebehandling for sådanne arbejdstagere
  - pensioner betinget af alder, dødsfald, invaliditet, arbejdsulykker eller erhvervssygdomme, med undtagelse af de særlige ikke-bidragbaserede ydelser, frit kan overføres til den sats, der anvendes efter lovgivningen i skyldnermedlemsstaten eller -staterne
- ii) under hensyntagen til de i Ukraine gældende betingelser og retningslinjer at fastsætte de nødvendige bestemmelser for, at arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat, og som er lovligt beskæftiget i Ukraine, indrømmes en behandling svarende til den, der er beskrevet i punkt i), andet led.

Artikel 19b

De foranstaltninger, der træffes ifølge artikel 19a, skal på ingen måde berøre rettigheder eller forpligtelser, der måtte følge af bilaterale aftaler mellem Ukraine og medlemsstaterne, hvorved der er fastsat en gunstigere behandling af statsborgere fra Ukraine eller medlemsstaterne.

Artikel 20

Samarbejdsrådet undersøger, hvilken fælles indsats der kan ydes for at hindre ulovlig indvandring under hensyntagen til princippet om og praksis for fornyet indrejse.

Artikel 21

Samarbejdsrådet undersøger, hvorledes arbejdsvilkårene for erhvervsfolk kan forbedres i overensstemmelse med parternes internationale forpligtelser, herunder forpligtelserne i henhold til dokumentet fra CSCE Bonn-konferencen.

Artikel 22

Samarbejdsrådet fremsætter henstillinger om gennemførelsen af artikel 19-21.

Kapitel II: Betingelser vedrørende etablering og drift af virksomheder

Artikel 23

1. a) Fællesskabet og dets medlemsstater indrømmer i overensstemmelse med deres lovgivning og administrative bestemmelser, for så vidt angår ukrainske virksomheders etablering på deres område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer noget tredjelandes virksomheder.
- b) Uden at det berører forbeholdene i bilag IV, indrømmer Fællesskabet og dets medlemsstater i overensstemmelse med deres lovgivning og administrative bestemmelser ukrainske virksomheders datterselskaber etableret på deres område en behandling, for så vidt angår deres drift, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer nogen EF-virksomhed.
- c) Fællesskabet og dets medlemsstater indrømmer i overensstemmelse med deres lovgivning og administrative bestemmelser ukrainske virksomheders filialer etableret på deres område en behandling, for så vidt angår deres drift, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer filialer af noget tredjelandes virksomheder.
2. a) Uden at det berører forbeholdene i bilag V, indrømmer Ukraine i overensstemmelse med sin lovgivning og sine administrative bestemmelser, for så vidt angår EF-virksomheders etablering på dets område, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, det indrømmer sine egne virksomheder eller, hvis den er gunstigere, den, det indrømmer noget tredjelandes virksomheder.
- b) Ukraine indrømmer i overensstemmelse med sin lovgivning og sine administrative bestemmelser EF-virksomheders datterselskaber og filialer etableret på dets område en behandling, for så vidt angår deres drift, der ikke er mindre gunstig end den, det indrømmer sine egne virksomheder henholdsvis filialer eller, hvis den er gunstigere, den, det indrømmer noget tredjelandes virksomheder henholdsvis filialer.
3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 må ikke bruges til omgåelse af en parts lovgivning og administrative bestemmelser om adgang til bestemte sektorer eller aktiviteter, for så vidt angår datterselskaber af den anden parts virksomheder etableret på den pågældende første parts område.

Den i stk. 1 og 2 nævnte behandling indrømmes virksomheder, der er etableret i henholdsvis Fællesskabet og Ukraine på denne aftales ikrafttrædelsesdato, og virksomheder, der etableres efter denne dato, fra tidspunktet for deres etablering.

Artikel 24

1. Bestemmelserne i artikel 23 gælder ikke for lufttransport, indre vandvejstransport og søtransport, jf. dog bestemmelserne i artikel 96.
2. For så vidt angår skibsagenturers aktiviteter inden for international søtransport, herunder intermodale transportforløb, der indbefatter en sørejse, tillader hver part dog den anden parts virksomheder forretningsmæssig tilstedeværelse på sit område i form af datterselskaber eller filialer på etablerings- og driftsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, den indrømmer sine egne virksomheder eller,

hvis de er gunstigere, dem, den indrømmer datterselskaber eller filialer af noget tredjeland's virksomheder.

Sådanne aktiviteter omfatter, men er ikke begrænset til:

- a) markedsføring og salg af tjenesteydelser inden for søtransport og i relation dertil ved direkte kontakt med kunder, fra tilbudsgivning til fakturering, uanset om disse tjenesteydelser udføres eller udbydes af servicevirksomheden selv eller af servicevirksomheder, som servicesælgeren har etableret stående forretningsforbindelser med
- b) køb og brug for egen regning eller på kunders vegne (og videresalg til kunder) af tjenesteydelser inden for transport og i relation dertil, herunder indlandstransportydelse ved enhver transportform, især indre vandveje, veje og jernbaner, som er nødvendige for levering af en integreret service
- c) udfærdigelse af dokumenter, herunder transportdokumenter, tolddokumenter eller andre dokumenter vedrørende de transporterede varers oprindelse og beskaffenhed
- d) formidling af forretningsmæssige oplysninger ved et hvilket som helst middel, herunder edb-informationssystemer og elektronisk dataudveksling (med forbehold af ikke-diskriminerende restriktioner vedrørende telekommunikation)
- e) etablering af forretningsforbindelser af enhver art, herunder erhvervelse af virksomhedskapitalandele og deltagelse i ansættelse af lokalt personale (eller udenlandsk personale efter de relevante bestemmelser i denne aftale), med lokalt etablerede skibsagenturer
- f) handling på virksomhedernes vegne, organisering af skibsanløb eller overtagelse af gods, når det er påkrævet.

Artikeli 25

I denne aftale forstås ved:

- a) henholdsvis en "EF-virksomhed" eller en "ukrainsk virksomhed": en virksomhed, der er oprettet i overensstemmelse med henholdsvis en medlemsstats eller Ukraines lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforretningssted er beliggende på henholdsvis Fællesskabets eller Ukraines område. Når en virksomhed, der er oprettet i overensstemmelse med henholdsvis en medlemsstats eller Ukraines lovgivning, alene har sit vedtægtsmæssige hjemsted på henholdsvis Fællesskabets eller Ukraines område, betragtes den som henholdsvis en EF-virksomhed eller en ukrainsk virksomhed, såfremt dens drift har en reel og vedvarende forbindelse med økonomien i henholdsvis en af medlemsstaterne eller Ukraine
- b) "datterselskab" af en virksomhed: en virksomhed, som faktisk kontrolleres af denne virksomhed
- c) "filial" af en virksomhed: et forretningssted, der ikke har status som juridisk person, men som giver indtryk af varighed, såsom en afdeling af et moderorgan, har en ledelse og er materielt rustet til at indgå forretninger med tredjemand, således at sidstnævnte om end vidende, at der om nødvendigt vil være en juridisk forbindelse med moderorganet, der har sit hovedkontor i udlandet, ikke behøver at forhandle direkte med moderorganet, men kan afslutte forretninger på det forretningssted, der udgør afdelingen
- d) "etablering": de i artikel 25, litra a), omhandlede EF-virksomheders og ukrainske virksomheders ret til at indlede erhvervsvirksomhed ved oprettelse af datterselskaber og filialer i henholdsvis Ukraine eller Fællesskabet
- e) "drift": udøvelse af erhvervsvirksomhed
- f) "erhvervsvirksomhed": virksomhed inden for industri, handel og liberale erhverv.

- g) For så vidt angår international søtransport, herunder intermodale transportforløb, der indbefatter en sørejse, finder bestemmelserne i dette kapitel og kapitel III også anvendelse på statsborgere fra medlemsstaterne eller Ukraine, der er etableret uden for henholdsvis Fællesskabet eller Ukraine, og rederier, der er etableret uden for Fællesskabet eller Ukraine, og som kontrolleres af statsborgere i henholdsvis en medlemsstat eller Ukraine, såfremt deres skibe er registreret i henholdsvis den pågældende medlemsstat eller Ukraine i overensstemmelse med deres respektive lovgivninger.

Artikel 26

1. Intet i denne aftale skal hindre en part i at træffe foranstaltninger af forsigtighedsgrunde, herunder foranstaltninger til beskyttelse af investorer, indlånere, forsikringstagere eller personer, over for hvem en finansiel servicevirksomhed har en tillidsforpligtelse, eller til sikring af det finansielle systems integritet og stabilitet. Sådanne foranstaltninger, der ikke måtte være i overensstemmelse med aftalens bestemmelser, må ikke bruges til omgåelse af en parts forpligtelser i henhold til aftalen.
2. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at en part tvinges til at videregive oplysninger om enkeltkunders forhold og regnskaber eller fortrolige eller retsbeskyttede oplysninger, som er i offentlige organers besiddelse.

Artikel 27

Bestemmelserne i denne aftale skal ikke være til hinder for, at hver part træffer de forholdsregler, der måtte være nødvendige for at forebygge, at dens foranstaltninger vedrørende tredjelandes adgang til dens marked omgås ved hjælp af denne aftales bestemmelser.

Artikel 28

1. Uanset bestemmelserne i dette afsnits kapitel I har en EF-virksomhed eller en ukrainsk virksomhed, der er etableret på henholdsvis Ukraines eller Fællesskabets område, ret til i overensstemmelse med etableringsværtslandets gældende lovgivning på henholdsvis Ukraines og Fællesskabets område at beskæftige eller i et datterselskab eller en filial at lade beskæftige ansatte, der er statsborgere i henholdsvis Fællesskabets medlemsstater og Ukraine, forudsat at sådanne ansatte er nøglepersonale som defineret i denne artikels stk. 2, og at de udelukkende beskæftiges af virksomheder, datterselskaber eller filialer. Sådanne ansattes opholds- og arbejdstilladelser kan kun gælde for det tidsrum, en sådan beskæftigelse varer.
2. Som nøglepersonale i ovennævnte virksomheder, herefter kaldet "organisationer", anses "virksomhedsinternt udstationerede", som defineret i denne artikels litra c), inden for nedennævnte kategorier, forudsat at organisationen er en juridisk person, og at de pågældende har været beskæftiget i den eller været partnere i den (på anden måde end som majoritetsaktionærer) i mindst det år, der går umiddelbart forud for en sådan udstationering:
  - a) personer i en overordnet stilling i en organisation, som primært forestår ledelsen af foretagendet, og som i generel tilsyns- og ledelsesmæssig henseende først og fremmest sorterer under virksomhedens bestyrelse eller aktionærer eller tilsvarende, herunder personer:

- der leder foretagendet eller en afdeling eller underafdeling af det
  - der fører tilsyn og kontrol med andre tilsyns-, fag- eller ledelsesmedarbejders arbejde
  - der personligt har beføjelser til at ansætte og afskedige eller anbefale ansættelse, afskedigelse eller andre personale-dispositioner
- b) personer, der arbejder i en organisation, og som besidder en ekspertviden af afgørende betydning for foretagendets service, forskningsudstyr, teknikker eller ledelse. I bedømmelsen af en sådan viden kan der ud over den for foretagendet specifikke viden indgå et højt kvalifikationsniveau med hensyn til en type arbejde eller aktivitet, der kræver specifik teknisk viden, herunder medlemskab af en anerkendt faggruppe.
- c) Ved en "virksomhedsinternt udstationeret" forstås en fysisk person, der arbejder i en organisation på en parts område, og som i forbindelse med udøvelse af erhvervsvirksomhed midlertidigt overflyttes til den anden parts område; den pågældende organisation skal have sit hovedforretningssted på en parts område, og overflytningen skal ske til et under denne organisation hørende foretagende (filial, datterselskab), der reelt udøver tilsvarende erhvervsvirksomhed på den anden parts område.

Artikel 30

1. Parterne bestræber sig så vidt muligt på ikke at træffe foranstaltninger eller dispositioner, der gør etablerings- og driftsvilkårene for den anden parts virksomheder mere restriktive, end de var på dagen før datoen for undertegnelsen af aftalen.
2. Denne artikels bestemmelser berører ikke bestemmelserne i artikel 37, og for de i artikel 37 omhandlede situationer gælder udelukkende de i artikel 37 fastsatte bestemmelser.
3. I partnerskabets og samarbejdets ånd og i lyset af bestemmelserne i artikel 43 underretter Ukraines regering Fællesskabet om sine hensigter om fremlæggelse af ny lovgivning eller fastsættelse af nye administrative bestemmelser, der kan gøre etablerings- og driftsvilkårene for EF-virksomheders datterselskaber og filialer i Ukraine mere restriktive, end de var på dagen før datoen for undertegnelsen af aftalen. Fællesskabet kan anmode Ukraine om at fremsende udkastene til sådan lovgivning eller sådanne administrative bestemmelser og deltage i konsultationer om disse udkast.
4. Såfremt ny lovgivning eller nye administrative bestemmelser i Ukraine medfører, at etableringsvilkårene for EF-virksomheder på dets område og driftsvilkårene for datterselskaber og filialer af EF-virksomheder etableret i Ukraine bliver mere restriktive, end de var på dagen for undertegnelsen af aftalen, skal den pågældende lovgivning eller de pågældende administrative bestemmelser i en periode på tre år efter deres ikrafttrædelsestidspunkt ikke finde anvendelse på de datterselskaber og filialer, der allerede var etableret i Ukraine på dette ikrafttrædelsestidspunkt.

Kapitel III: Grænseoverskridende udveksling af tjenesteydelser mellem Fællesskabet og Ukraine

Artikel 31

1. Parterne forpligter sig til efter dette kapitels bestemmelser at tage de nødvendige skridt til gradvis at muliggøre levering af tjenesteydelser fra EF-virksomheder eller ukrainske virksomheder, der er etableret hos en anden part end den, hvor modtageren af den pågældende tjenesteydelse er bosat, under hensyntagen til udviklingen i parternes servicesektor.
2. Samarbejdsrådet fremsætter henstillinger om gennemførelsen af denne artikels stk. 1.

Artikel 32

Parterne samarbejder om at udvikle en markedsorienteret servicesektor i Ukraine.

Artikel 33

1. Parterne forpligter sig til for den internationale søtransports vedkommende på effektiv vis at anvende princippet om uhindret adgang til markedet og trafikken på et kommercielt grundlag.
  - a) Ovenstående bestemmelse berører ikke rettigheder og forpligtelser i henhold til De Forenede Nationers adfærdskodeks for linjekonferencer som gældende for den ene eller den anden af de kontraherende parter i denne aftale. Ikke-konferencelinjer kan frit konkurrere med en konference, for så vidt som de overholder princippet om fair konkurrence på et kommercielt grundlag.
  - b) Parterne bekræfter, at de tilslutter sig princippet om fri konkurrence som et væsentligt træk ved markedet for tørt og flydende masse gods.
2. På grundlag af principperne i stk. 1:
  - a) anvender parterne fra denne aftales ikrafttræden ingen lastfordelingsbestemmelser i bilaterale aftaler mellem nogen af Fællesskabets medlemsstater og det tidligere Sovjetunionen
  - b) indfører parterne ikke lastfordelingsklausuler i fremtidige bilaterale aftaler med tredjelande undtagen under sådanne særlige omstændigheder, hvor linjerederier fra en af parterne i denne aftale ikke på anden vis har reel mulighed for at deltage i trafikken til og fra det pågældende tredjeland
  - c) forbyder parterne lastfordelingsarrangementer i fremtidige bilaterale aftaler om tørt og flydende masse gods

- d) afskaffer parterne ved denne aftales ikrafttræden alle ensidige foranstaltninger og administrative, tekniske og andre hindringer, der kan have begrænsende eller diskriminerende virkninger for den frie udveksling af tjenesteydelser inden for international søtransport.

For så vidt angår adgang til havne, der betjener den internationale trafik, og brug af havnenes infrastruktur og hjælpetjenester for skibsfarten samt afgifter og gebyrer i forbindelse dermed, toldfaciliteter og tildeling af kajplads og laste- og lossefaciliteter, indrømmer hver part i øvrigt skibe, der fører den anden parts flag, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der gælder for dens egne skibe.

Efter en overgangsperiode, men senest den 1. juli 1997 indrømmer hver part tillige samme behandling med hensyn til skibe, der drives af statsborgere og virksomheder hos den anden part, og som fører et tredjeland's flag.

3. Statsborgere og virksomheder i Fællesskabet, der leverer internationale søtransporttjenesteydelser, gives også adgang til at levere internationale søtransport-flodtransport-tjenesteydelser på de indre vandveje i Ukraine, og omvendt.

Artikel 33a

Med henblik på at sikre en samordnet transportudvikling mellem parterne tilpasset deres handelsmæssige behov, kan parterne som defineret i artikel 91 efter denne aftales ikrafttræden som hensigtsmæssigt forhandle særlige aftaler om betingelserne for gensidig markedsadgang og udveksling af tjenesteydelser inden for vej-, jernbane- og indre vandvejstransport og eventuelt lufttransport.

Kapitel IV: Almindelige bestemmelser

Artikel 34

1. Dette afsnits bestemmelser anvendes med forbehold af begrænsninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden.
2. De finder ikke anvendelse på aktiviteter, der på den ene eller den anden parts område er forbundet, selv lejlighedsvis, med udøvelse af officiel myndighed.

Artikel 35

For så vidt angår denne aftales afsnit IV, skal intet i aftalen hindre parterne i at anvende deres lovgivning og administrative bestemmelser vedrørende fysiske personers indrejse og ophold, arbejde, arbejdsvilkår og etablering samt udveksling af tjenesteydelser, forudsat at det ikke sker på en sådan måde, at en part derved helt eller delvis berøves de fordele, der tilkommer den i medfør af en given bestemmelse i aftalen. Denne bestemmelse berører ikke anvendelsen af artikel 34.

Artikel 36

Virksomheder, der kontrolleres og alene ejes af ukrainske virksomheder og EF-virksomheder i fællesskab, omfattes også af bestemmelserne i dette afsnits kapitel II, III og IV.

Artikel 37

Den behandling, den ene af aftalens parter indrømmer den anden, kan fra dagen en måned forud for datoen for ikrafttrædelsen af de relevante forpligtelser i GATS, for så vidt angår sektorer eller foranstaltninger omfattet af GATS, i intet tilfælde være gunstigere end den, den pågældende første part indrømmer efter GATS-bestemmelserne, hvilket gælder hver enkelt servicesektor, undersektor og tjenesteydelsesform.

Artikel 38

For så vidt angår dette afsnits kapitel II, III og IV, tages der ikke hensyn til en behandling, som Fællesskabet, dets medlemsstater eller Ukraine indrømmer på grundlag af forpligtelser indgået ved økonomiske integrationsaftaler i overensstemmelse med principperne i artikel V i GATS.

Artikel 39

1. Den mestbegunstigelsesbehandling, der indrømmes efter bestemmelserne i dette afsnit, finder ikke anvendelse på skattefordele, som parterne nu eller i fremtiden indrømmer på grundlag af aftaler til forebyggelse af dobbeltbeskatning eller andre skatteordninger.
2. Intet i dette afsnit skal fortolkes således, at parterne hindres i at træffe eller håndhæve foranstaltninger, der har til formål at forebygge skatteundgåelse eller -unddragelse efter skattebestemmelser i aftaler til forebyggelse af dobbeltbeskatning og andre skatteordninger eller den indenlandske skattelovgivning.
3. Intet i dette afsnit skal fortolkes således, at medlemsstaterne eller Ukraine hindres i ved anvendelsen af de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning at sondre mellem skattepligtige, der ikke befinder sig i samme situation, specielt hvad angår deres bopælssted.

Artikel 40

Uden at det berører artikel 28, skal ingen bestemmelser i dette afsnits kapitel II, III og IV fortolkes som givende:

- statsborgere i henholdsvis medlemsstaterne eller Ukraine ret til at indrejse eller opholde sig på henholdsvis Ukraines eller Fællesskabets område i nogen som helst egenskab og især som aktionær eller anpartshaver i en virksomhed eller leder eller ansat i en sådan eller leverandør eller modtager af tjenesteydelser
- ukrainske virksomheders datterselskaber eller filialer i Fællesskabet ret til på Fællesskabets område at beskæftige eller lade beskæftige ukrainske statsborgere
- EF-virksomheders datterselskaber eller filialer i Ukraine ret til på Ukraines område at beskæftige eller lade beskæftige statsborgere fra medlemsstaterne
- ukrainske virksomheder eller ukrainske virksomheders datterselskaber eller filialer i Fællesskabet ret til at stille ukrainske personer til rådighed til at handle på vegne og under tilsyn af andre personer på grundlag af midlertidige ansættelseskontrakter
- EF-virksomheder eller EF-virksomheders datterselskaber eller filialer i Ukraine ret til at stille arbejdstagere, der er statsborgere i medlemsstaterne, til rådighed på grundlag af midlertidige ansættelseskontrakter.

AFSNIT V: LØBENDE BETALINGER OG KAPITAL

Artikel 41

1. Parterne forpligter sig til i frit konvertibel valuta at tillade betalinger på betalingsbalancens løbende poster mellem personer bosat i Fællesskabet og Ukraine i forbindelse med udveksling af varer og tjenesteydelser eller personbevægelser foretaget i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.
2. Hvad angår transaktioner på betalingsbalancens kapitalposter, sikres der fra aftalens ikrafttræden frie kapitalbevægelser i forbindelse med direkte investeringer i virksomheder oprettet i overensstemmelse med værtslandets lovgivning og investeringer i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel II i afsnit IV samt afvikling eller hjemtagelse af disse investeringer og ethvert afkast deraf.
3. Uden at det berører stk. 2 eller stk. 5, indføres der fra denne aftales ikrafttræden ingen nye valutarestriktioner for kapitalbevægelser og løbende betalinger i relation dertil mellem personer bosat i Fællesskabet og Ukraine, og de bestående ordninger kan heller ikke gøres mere restriktive.
4. Parterne konsulterer hinanden med henblik på at lette andre former for kapitalbevægelser end de i stk. 2 nævnte mellem Fællesskabet og Ukraine for at fremme denne aftales mål.
5. Under henvisning til bestemmelserne i denne artikel kan Ukraine, indtil den ukrainske valuta bliver fuldt ud konvertibel i den betydning, der fremgår af artikel VIII i Den Internationale Valutafonds aftaleartikler (Articles of Agreement), i særlige tilfælde anvende valutarestriktioner i forbindelse med ydelse eller optagelse af kort- og mellemlistede finansielle kreditter, for så vidt som sådanne restriktioner pålægges Ukraine som betingelse for ydelse af sådanne kreditter og er tilladt efter Ukraines status under IMF. Ukraine anvender disse restriktioner uden forskelsbehandling. De anvendes på en sådan måde, at de bringer færrest mulige forstyrrelser i denne aftale. Ukraine underretter straks Samarbejdsrådet om indførelsen af sådanne foranstaltninger og eventuelle ændringer deri.
6. Uden at det berører stk. 1 og 2, kan henholdsvis Fællesskabet og Ukraine under særlige omstændigheder, når kapitalbevægelser mellem Fællesskabet og Ukraine medfører eller kan medføre alvorlige vanskeligheder for valutakurspolitikken eller den monetære politik i Fællesskabet eller Ukraine, træffe beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til kapitalbevægelser mellem Fællesskabet og Ukraine i en periode på højst seks måneder, hvis sådanne foranstaltninger er reelt nødvendige.

AFSNIT VI: KONKURRENCE, BESKYTTELSE AF INTELLEKTUEL, INDUSTRIEL OG
KOMMERCIEL EJENDOMSRET OG LOVGIVNINGSSAMARBEJDE

Artikel 41a

1. Parterne er enige om at bestræbe sig på ved anvendelse af deres konkurrencelovgivning eller på anden måde at afhjælpe eller fjerne konkurrencebegrænsninger fra virksomheders side eller som følge af statsintervention, for så vidt som de kan berøre samhandelen mellem Fællesskabet og Ukraine.
2. Til fremme af målene i stk. 1:
  - 2.1 sikrer parterne, at de har og håndhæver en lovgivning om virksomheders begrænsning af konkurrencen inden for deres jurisdiktion
  - 2.2 afstår parterne fra at yde statsstøtte, der begunstiger visse virksomheder eller produktion af andre varer end råvarer som defineret i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel eller levering af tjenesteydelser, og som fordrejer eller kan fordreje konkurrencen, for så vidt som den berører samhandelen mellem Fællesskabet og Ukraine
  - 2.3 giver en part på anmodning af den anden part oplysninger om sine statsstøtteordninger eller statsstøtte i bestemte enkelttilfælde. Det er ikke påkrævet, at der gives oplysninger, som er omfattet af parternes lovgivning om tavshedspligt
  - 2.4 erklærer parterne sig, for så vidt angår statsmonopoler af erhvervsmæssig karakter, rede til fra det fjerde år fra datoen for deres aftales ikrafttræden at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling mellem deres statsborgere med hensyn til de vilkår, på hvilke varer indkøbes eller udbydes
  - 2.5 erklærer parterne sig, for så vidt angår offentlige virksomheder eller virksomheder, som Den Europæiske Unions medlemsstater eller Ukraine indrømmer enerettigheder, rede til fra det fjerde år fra denne aftales ikrafttrædelsesdato at sikre, at der ikke træffes eller opretholdes foranstaltninger, der fordrejer samhandelen mellem Fællesskabet og Ukraine i et omfang, som strider mod parternes respektive interesser. Denne bestemmelse skal ikke hindre udførelse, faktisk eller juridisk set, af de særlige opgaver, der påhviler sådanne virksomheder.
  - 2.6 Den i stk. 2.4 og 2.5 fastsatte periode kan forlænges efter aftale mellem parterne.
3. På Fællesskabets eller Ukraines anmodning kan der i Samarbejdsudvalget afholdes konsultationer om de i stk. 1 og 2 omhandlede begrænsninger eller fordrejninger af konkurrencen og håndhævelsen af parternes konkurrenceregler, dog med de indskrænkninger, der måtte følge af lovgivning om videregivelse af oplysninger, fortrolighed og tavshedspligt. Konsultationerne kan også omfatte spørgsmål vedrørende fortolkningen af stk. 1 og 2.
4. Parterne med erfaring i anvendelse af konkurrenceregler stiller sig velvilligt over for efter anmodning og i det omfang, ressourcerne tillader det, at yde andre parter faglig bistand til formulering og gennemførelse af konkurrenceregler.
5. Ovenstående bestemmelser berører på ingen måde parternes ret til at træffe de fornødne foranstaltninger, særlig som nævnt i artikel 13a, til imødegåelse af fordrejninger af samhandelen med varer eller tjenesteydelser.

Artikel 42

1. I henhold til bestemmelserne i denne artikel og bilag III forbedrer Ukraine fortsat beskyttelsen af den intellektuelle, industrielle og kommercielle ejendomsret, således at der inden udgangen af det femte år efter aftalens ikrafttræden opnås et beskyttelsesniveau svarende til det, der findes i Fællesskabet, herunder effektive midler til håndhævelse af sådanne rettigheder.
2. Inden udgangen af det femte år efter aftalens ikrafttræden tiltræder Ukraine de multilaterale konventioner om intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret, der er nævnt i stk. 1 i bilag III, og som Fællesskabets medlemsstater er parter i eller faktisk anvender efter de relevante bestemmelser i disse konventioner.

Artikel 43

1. Parterne erkender, at en tilnærmelse af Ukraines bestående og fremtidige lovgivning til Fællesskabets lovgivning er en vigtig forudsætning for en styrkelse af de økonomiske forbindelser mellem Ukraine og Fællesskabet. Ukraine bestræber sig på at sikre, at dets lovgivning gradvis bliver forenelig med Fællesskabets.
2. Tilnærmelsen af lovgivningen omfatter navnlig følgende områder: toldlovgivning, selskabslovgivning, banklovgivning, selskabsregnskaber og -beskatning, intellektuel ejendomsret, beskyttelse af arbejdstagere på arbejdspladsen, finansielle tjenesteydelser, konkurrenceregler, offentlige indkøb, beskyttelse af menneskers, dyrs og planters sundhed og liv, miljø, forbrugerbeskyttelse, indirekte beskatning, tekniske forskrifter og standarder, det nukleare område og transport.
3. Fællesskabet yder som formålstjenligt Ukraine faglig bistand til gennemførelsen af disse foranstaltninger, hvilket bl.a. kan omfatte:
  - udveksling af eksperter
  - formidling af tidlig information, især om relevant lovgivning
  - afholdelse af seminarer
  - træningsaktiviteter
  - støtte til oversættelse af Fællesskabets lovgivning i de relevante sektorer.

AFSNIT VII: ØKONOMISK SAMARBEJDE

Artikel 44

1. Fællesskabet og Ukraine etablerer et økonomisk samarbejde med det sigte at bidrage til den økonomiske reform- og genopretningsproces og en bæredygtig udvikling i Ukraine. Ved dette samarbejde styrker og udvikler de økonomiske forbindelser til gavn for begge parter.
2. I udformningen af politikker og andre foranstaltninger til fremme af økonomiske og sociale reformer og omstrukturering af det økonomiske system i Ukraine tages der hensyn til bæredygtighed og en harmonisk social udvikling; der tages ligeledes fuldt ud hensyn til miljøet.
3. I det øjemed koncentrerer samarbejdet om industrielt samarbejde, fremme og beskyttelse af investeringer, offentlige indkøb, standarder og overensstemmelsesvurdering, minedrift og råstoffer, videnskab og teknologi, uddannelse og træning, landbrug og agroindustri, energi, den civile nukleare sektor, miljø, transport, rumfart, telekommunikation, finansielle tjenesteydelser, hvidvaskning af penge, monetær politik, regionaludvikling, samarbejde på det sociale område, turisme, små og mellemstore virksomheder, information og kommunikation, forbrugerbeskyttelse, told, statistisk samarbejde, økonomi og narkotika.
4. Der lægges særlig vægt på foranstaltninger, der kan fremme samarbejdet mellem de uafhængige stater og andre nabolande og således befordre en harmonisk udvikling i regionen.
5. Det økonomiske samarbejde og andre former for samarbejde i henhold til denne aftale kan om fornødent støttes ved faglig bistand fra Fællesskabet under hensyntagen til Fællesskabets gældende rådsforordning om faglig bistand til de uafhængige stater, prioriteterne i det vejledende program for Det Europæiske Fællesskabs faglige bistand til Ukraine og de fastlagte koordinerings- og gennemførelsesprocedurer.
6. Samarbejdsrådet fremsætter henstillinger om udvikling af samarbejdet på de i denne artikels stk. 3 nævnte områder.

Artikel 45

Industrielt samarbejde

1. Samarbejdet tager især sigte på at fremme følgende:
  - udvikling af forretningsforbindelser mellem økonomiske aktører fra de to parter, f.eks. med henblik på overførsel af teknologi og knowhow
  - Fællesskabets deltagelse i Ukraines indsats for omstrukturering og teknisk højnelse af dets industri
  - ledelsesforbedringer
  - udvikling af bedre handelsregler og -praksis, herunder produktmarkedsføring
  - miljøbeskyttelse
  - tilpasning af industriproduktionens struktur til en fremskreden markedsøkonomis normer
  - omstilling af det militærindustrielle kompleks.

2. Denne artikels bestemmelser berører ikke håndhævelsen af Fællesskabets konkurrenceregler for virksomhederne.

Artikel 46

Fremme og beskyttelse af investeringer

1. Under hensyntagen til Fællesskabets og medlemsstaternes respektive beføjelser og kompetence tager samarbejdet sigte på at skabe et gunstigt klima for såvel inden- som udenlandske investeringer især i kraft af bedre vilkår for beskyttelse af investeringer, overførsel af kapital og udveksling af information om investeringsmuligheder.
2. I dette samarbejde stiles der især mod:
  - at medlemsstaterne og Ukraine eventuelt indgår aftaler om fremme og beskyttelse af investeringer
  - at medlemsstaterne og Ukraine eventuelt indgår aftaler til forebyggelse af dobbeltbeskatning
  - at der skabes gunstige betingelser for tiltrækning af udenlandske investeringer til den ukrainske økonomi
  - at der skabes de fornødne, stabile lovgivningsrammer og betingelser for erhvervslivet, og at der udveksles information om lovgivning, administrative bestemmelser og administrativ praksis på investeringsområdet
  - at der udveksles information om investeringsmuligheder bl.a. ved afholdelse af messer, udstillinger, handelsuger og andre arrangementer.

Artikel 47

Offentlige indkøb

Parterne samarbejder om at skabe forudsætninger for, at kontrakter om varer og tjenesteydelser indgås på åbne og konkurrenceprægede vilkår, især på basis af udbud.

Artikel 48

Samarbejde vedrørende standarder og overensstemmelsesvurdering

1. Samarbejdet mellem parterne tager sigte på at fremme tilpasningen til internationalt vedtagne kriterier, principper og retningslinjer for kvalitet. Der sættes på at befordre den gensidige anerkendelse af overensstemmelsesvurderinger og en højnelse af ukrainske produkters kvalitet.

2. I det øjemed bestræber parterne sig på:

- at fremme et hensigtsmæssigt samarbejde med specialiserede organisationer og institutioner på disse områder
- at fremme anvendelsen af Fællesskabets tekniske forskrifter og europæiske standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering
- at muliggøre udveksling af erfaringer og teknisk information vedrørende kvalitetsstyring.

Artikel 49

Minedrift og råstoffer

1. Parterne bestræber sig på at øge investeringerne og handelen inden for minedrift og råstoffer.
2. Samarbejdet rettes især mod følgende områder:
  - udveksling af information om udviklingen i minedriftssektoren og non-ferrometalsektoren
  - etablering af juridiske rammer for et samarbejde
  - handelsspørgsmål
  - udvikling af lovgivning og andre foranstaltninger vedrørende miljøbeskyttelse
  - træning
  - sikkerheden i minedriftssektoren.

Artikel 50

Samarbejde om videnskab og teknologi

1. Parterne fremmer samarbejdet inden for civil videnskabelig forskning og teknologisk udvikling på basis af gensidige fordele og, afhængigt af de disponible ressourcer, fyldestgørende adgang til deres respektive programmer under forudsætning af en tilstrækkelig effektiv beskyttelse af den intellektuelle, industrielle og kommercielle ejendomsret.
2. Det videnskabelige og teknologiske samarbejde omfatter:
  - udveksling af videnskabelig og teknisk information
  - fælles aktiviteter inden for videnskabelig forskning og teknologisk udvikling
  - træningsaktiviteter og mobilitetsprogrammer for videnskabsmænd, forskere og teknikere beskæftiget med videnskabelig forskning og teknologisk udvikling hos begge parter.

Når samarbejdet tager form af uddannelses- eller træningsaktiviteter, gennemføres det efter bestemmelserne i artikel 51.

Parterne kan efter gensidig aftale indlede andre former for samarbejde på det videnskabelige og teknologiske område.

Ved iværksættelsen af sådanne samarbejdsaktiviteter lægges der særlig vægt på omplacering af videnskabsmænd, ingeniører, forskere og teknikere, der er eller har været beskæftiget inden for forskning i eller produktion af masseødelæggelsesvåben.

3. Samarbejdet i henhold til denne artikel gennemføres på grundlag af særlige aftaler, der forhandles og indgås i overensstemmelse med de af hver af parterne fastsatte procedurer, og som bl.a. indeholder hensigtsmæssige bestemmelser om intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret.

Artikel 51

Uddannelse og træning

1. Parterne samarbejder om at højne det almindelige uddannelsesniveau og det erhvervsfaglige kvalifikationsniveau i Ukraine i både den offentlige og den private sektor.
2. Samarbejdet rettes specielt mod følgende områder:
  - modernisering af systemerne for højere uddannelse og træning i Ukraine, herunder systemet for anerkendelse af højere uddannelsesinstitutioner og eksamensbeviser for højere uddannelser
  - træning for ledere i den offentlige og den private sektor og embedsmænd på prioriterede områder efter nærmere fastlæggelse
  - samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder
  - mobilitet for lærere, akademikere, administratorer, yngre videnskabsfolk og forskere og unge
  - fremme af undervisningen i europæiske forhold ved egnede institutioner
  - undervisning i Fællesskabets sprog
  - træning for konferencetolke
  - træning for journalister
  - træning for undervisere.
3. En parts eventuelle deltagelse i den anden parts relevante uddannelses- og træningsprogrammer kan overvejes i overensstemmelse med deres respektive procedurer og, hvor det er hensigtsmæssigt, fastlægges der så institutionelle rammer og planer for samarbejdet med udgangspunkt i Ukraines deltagelse i Fællesskabets TEMPUS-program.

Artikel 52

Landbrug og agroindustri

Samarbejdet på dette område skal tage sigte på videreførelse af landbrugsreformerne, modernisering, privatisering og omstrukturering af landbruget, agroindustrien og servicesektoren i Ukraine og udvikling af inden- og udenlandske markeder for ukrainske produkter under hensyntagen til beskyttelsen af miljøet og nødvendigheden af at forbedre fødevarerforsynings sikkerheden. Parterne tilstræber også en gradvis tilnærmelse af de ukrainske normer til Fællesskabets tekniske forskrifter vedrørende industri- og landbrugsfødevarer, herunder normerne på sundheds- og plantesundhedsområdet.

Artikel 53

Energi

1. Samarbejdet finder sted efter markedsøkonomiens og det europæiske energicharters principper og på baggrund af den gradvise integration af energimarkederne i Europa.
2. Samarbejdet omfatter bl.a. følgende områder:
  - energiproduktionens, -forsynings og -forbrugets miljøvirkninger med det sigte at forebygge eller mindske de miljøskader, der opstår som følge af disse aktiviteter
  - forbedring af energiforsynings kvalitet og sikkerhed, herunder spredning på flere leverandører, på en økonomisk og miljømæssigt forsvarlig måde
  - formulering af energipolitik
  - forbedring af forvaltningen og reguleringen af energisektoren i tråd med en markedsøkonomi
  - tilvejebringelse af de institutionelle, juridiske, skattemæssige og andre betingelser, der er nødvendige for at fremme handelen og investeringerne på energiområdet
  - fremme af energibesparelser og energieffektivitet
  - modernisering, udvikling og diversificering af energiinfrastrukturen
  - energiteknologiske forbedringer inden for forsyning og slutbrug for de forskellige energiformer
  - ledelsesmæssig og teknisk træning i energisektoren.

Artikel 54

Samarbejde inden for den civile nukleare sektor

1. Under hensyntagen til Fællesskabets og dets medlemsstaters respektive beføjelser og kompetence foregår samarbejdet inden for den civile nukleare sektor ved implementering af særlige aftaler om bl.a. handel med nukleare materialer, nuklear sikkerhed og termonuklear fusion og i overensstemmelse med hver af parternes juridiske procedurer.
2. Parterne samarbejder, herunder i internationale fora, om løsning af de problemer, der er opstået som følge af Tjernobyl-ulykken; samarbejdet kan især omfatte:
  - en fælles undersøgelse af de videnskabelige problemer i forbindelse med Tjernobyl-ulykken
  - bekæmpelse af radioaktiv forurening af luft, jord og vand
  - kontrol og overvågning af miljøets radioaktive tilstand
  - håndtering af nukleare/strålingsmæssige nødsituationer
  - dekontaminering af radioaktivt forurenede arealer og håndtering af nukleart affald
  - medicinske problemer i forbindelse med atomuhelds indvirkning på befolkningens sundhed
  - løsning af sikkerhedsproblemet vedrørende den ødelagte fjerde reaktor på Tjernobyl-værket
  - økonomiske og administrative aspekter af indsatsen for at overvinde ulykken
  - træning inden for forebyggelse og afhjælpning af atomulykker
  - videnskabelige og tekniske aspekter af de aktiviteter, der iværksættes for at afhjælpe følgerne af Tjernobyl-ulykken
  - andre områder efter aftale mellem parterne.

Artikel 55

Miljø

1. Under hensyntagen til det europæiske energicharter og erklæringen fra Luzern-konferencen 1993 udvikler og styrker parterne deres samarbejde om miljøet og menneskets sundhed.
2. Samarbejdet rettes mod bekæmpelse af miljøforringelsen og især:
  - effektiv overvågning af forureningsniveauer og vurdering af miljøet; informationsystem vedrørende miljøsituationen
  - bekæmpelse af lokal, regional og grænseoverskridende luft- og vandforurening
  - økologisk genopretning
  - bæredygtig, effektiv og miljøvenlig produktion og anvendelse af energi; industrianlægs sikkerhed
  - klassificering og sikker håndtering af kemiske stoffer
  - vandkvalitet
  - nedbringelse, genanvendelse og sikker bortskaffelse af affald; gennemførelse af Basel-konventionen
  - landbrugets miljøvirkninger, erosion og kemisk forurening
  - beskyttelse af skove
  - bevarelse af den biologiske mangfoldighed, fredede områder og bæredygtig udnyttelse og forvaltning af biologiske ressourcer
  - fysisk planlægning, herunder byggeri og byplanlægning
  - brug af økonomiske og skattemæssige instrumenter
  - globale klimaændringer
  - miljøoplysning og -bevidsthed
  - gennemførelse af Espoo-konventionen om vurdering af miljøvirkninger i en grænseoverskridende sammenhæng.
3. Samarbejdet finder især sted ved:
  - planlægning med henblik på håndtering af katastrofer og andre nødsituationer
  - udveksling af information og eksperter, herunder inden for overførsel af renere teknologi og sikker og miljømæssigt forsvarlig anvendelse af bioteknologi
  - fælles forskningsaktiviteter
  - forbedring af lovgivningen i retning af Fællesskabets normer
  - samarbejde på regionalt plan, herunder samarbejde inden for rammerne af Det Europæiske Miljøagentur, og på internationalt plan
  - udvikling af strategier, især vedrørende globale og klimamæssige spørgsmål og også med henblik på fremme af en bæredygtig udvikling
  - undersøgelser af miljøvirkninger.

Artikel 56

Transport

Parterne udvikler og styrker deres samarbejde på transportområdet.

Samarbejdet rettes bl.a. mod omstrukturering og modernisering af transportsystemerne og -nettene i Ukraine og, hvor det er hensigtsmæssigt, udvikling og sikring af transportsystemernes forenelighed i forbindelse med skabelse af et mere globalt transportsystem.

Samarbejdet omfatter bl.a.:

- forvaltnings- og driftsmæssig modernisering inden for vejtransport, jernbaner, havne og lufthavne
- modernisering og udvikling af infrastrukturen for jernbaner, indre vandveje, veje, havne, lufthavne og luftnavigation, herunder modernisering af hovedruter af fælles interesse og transeuropæiske forbindelser inden for disse transportformer
- fremme og udvikling af multimodal transport
- fremme af fælles forsknings- og udviklingsprogrammer
- forberedelse af de lovgivningsmæssige og institutionelle rammer for politikformulering og -gennemførelse, herunder privatisering af transportsektoren.

Artikel 57

Rumfart

Under hensyntagen til Fællesskabets, dets medlemsstaters og Den Europæiske Rumorganisations respektive beføjelser fremmer parterne, hvor det er hensigtsmæssigt, et langsigtet samarbejde inden for civil rumforskning, udvikling og kommercielle anvendelser. Parterne lægger særlig vægt på initiativer, der på bedste måde kan kombinere deres respektive rumfartsaktiviteter.

Artikel 58

Postvæsen og telekommunikation

Inden for deres respektive beføjelser og kompetence udvider og styrker parterne samarbejdet på følgende områder:

- fastlæggelse af politik og retningslinjer for udvikling af telekommunikationssektoren og postvæsenet
- udvikling af principper for en takstpolitik og markedsføring inden for telekommunikations- og postsektoren
- fremme af udviklingen af projekter vedrørende telekommunikation og postvæsen og tiltrækning af investeringer
- højnelse af effektiviteten og kvaliteten inden for telekommunikationsservice og postvæsen, bl.a. ved liberalisering af aktiviteterne i undersektorer
- avanceret anvendelse af telekommunikation, navnlig inden for elektroniske pengeoverførsler
- forvaltning og "optimering" af telekommunikationsnet
- et passende reguleringsmæssigt grundlag for ydelse af telekommunikations- og posttjenester og for anvendelse af et radiofrekvensspektrum
- uddannelse inden for telekommunikation og postvæsen med henblik på virksomhed på markedsvilkår.

Artikel 59

Finansielle tjenesteydelser

Samarbejdet tager især sigte på at lette Ukraines deltagelse i alment accepterede systemer for gensidige betalinger. Den faglige bistand rettes navnlig mod:

- udvikling af bankmæssige og finansielle tjenesteydelser, udvikling af et almindeligt marked for kreditmidler og Ukraines deltagelse i alment accepterede systemer for gensidige betalinger
- udvikling af finanssystemet, institutioner i Ukraine, udveksling af erfaringer og træning af personale
- udvikling af forsikringsydelser, der bl.a. kan skabe gunstige rammer for Fællesskabets virksomheders deltagelse i oprettelsen af joint ventures i forsikringssektoren i Ukraine, og udvikling af eksportkreditforsikring
- dette samarbejde skal specielt bidrage til at fremme udviklingen af forbindelser mellem Ukraine og EF-medlemsstaterne i den finansielle servicesektor.

Artikel 60

Hvidvaskning af penge

1. Parterne er enige om nødvendigheden af at gøre en indsats for og samarbejde om at forhindre, at deres finansielle systemer benyttes til hvidvaskning af indtægter fra kriminelle aktiviteter i almindelighed og narkotikakriminalitet i særdeleshed.
2. Samarbejdet på dette område omfatter administrativ og faglig bistand med henblik på at fastlægge egnede standarder til at modvirke hvidvaskning af penge svarende til dem, der er vedtaget i Fællesskabet og internationale fora på dette område, herunder Financial Action Task Force (FATF).

Artikel 61

Monetær politik

På anmodning af de ukrainske myndigheder stiller Fællesskabet faglig bistand til rådighed til støtte for Ukraines bestræbelser på at skabe og styrke sit eget pengesystem og indføre en ny møntenhed, der skal gøres til en konvertibel valuta, samt gradvis at tilpasse sin politik til det europæiske monetære system. Dette omfatter uformel udveksling af synspunkter om det europæiske monetære systems principper og funktionsmåde.

Artikel 62

Regionaludvikling

1. Parterne styrker samarbejdet om regionaludvikling og fysisk planlægning.
2. I det øjemed fremmer de nationale, regionale og lokale myndigheders udveksling af information om regionalpolitik og fysisk planlægningspolitik og om metoder til formulering af regionalpolitik med særlig vægt på udvikling af ugunstigt stillede områder.

De befordrer også direkte kontakter mellem de respektive regioner og offentlige institutioner, der er ansvarlige for planlægningen af regionaludviklingen, med henblik på bl.a. udveksling af information om metoder og midler til fremme af regionaludviklingen.

Artikel 63

Samarbejde på det sociale område

1. Med hensyn til sundhed og sikkerhed udvikler parterne et indbyrdes samarbejde med det formål at højne beskyttelsen af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed.

Samarbejdet omfatter navnlig:

- uddannelse og træning i sundheds- og sikkerhedsspørgsmål med særligt henblik på højrisiko-aktivitetssektorer
  - udvikling og fremme af forebyggende foranstaltninger til bekæmpelse af erhvervssygdomme og andre arbejdsrelaterede lidelser
  - forebyggelse af større ulykkesrisici og forvaltning af giftige kemikalier
  - forskning med henblik på udbygning af videnbasen vedrørende arbejdsmiljø og arbejdstagernes sundhed og sikkerhed.
2. Hvad beskæftigelse angår, omfatter samarbejdet navnlig faglig bistand med henblik på:
    - optimering af arbejdsmarkedet
    - modernisering af arbejdsformidlings- og erhvervsvejledningstjenester
    - planlægning og styring af omstruktureringsprogrammer
    - fremme af beskæftigelseskabelsen på lokalt plan
    - udveksling af information om programmer for fleksibel beskæftigelse, herunder programmer, der fremmer selvstændig virksomhed og iværksætterånden.
  3. Parterne lægger særlig vægt på samarbejde inden for social beskyttelse, herunder bl.a. samarbejde om planlægning og gennemførelse af reformer af den sociale beskyttelse i Ukraine.

Disse reformer skal tage sigte på, at der i Ukraine udvikles beskyttelsesmetoder, som hører naturligt sammen med en markedsøkonomi, og omfatte social beskyttelse i alle henseender.

Artikel 64

Turisme

Parterne øger og udvikler deres indbyrdes samarbejde, som omfatter:

- lettelse af turismen
- samarbejde mellem officielle turistorganisationer
- forøgelse af informationsstrømmen
- overførsel af knowhow
- undersøgelse af mulighederne for fælles aktiviteter
- uddannelse rettet mod udvikling af turismen.

Artikel 65

Små og mellemstore virksomheder

1. Parterne bestræber sig på at udvikle og styrke små og mellemstore virksomheder, herunder disse virksomheders sammenslutninger, og samarbejdet mellem små og mellemstore virksomheder i Fællesskabet og Ukraine.
2. Samarbejdet omfatter faglig bistand, især på følgende områder:
  - udvikling af lovgivningsrammer for små og mellemstore virksomheder
  - udvikling af en hensigtsmæssig infrastruktur (et organ til støtte for små og mellemstore virksomheder, kommunikation, bistand til oprettelse af en fond for små og mellemstore virksomheder)
  - udvikling af teknologiparker.

Artikel 66

Information og kommunikation

Parterne støtter udviklingen af moderne informationsformidlingsmetoder, herunder medierne, og stimulerer en effektiv gensidig udveksling af information. De prioriterer programmer, der sigter på at give den brede offentlighed en grundlæggende information om Fællesskabet og Ukraine, herunder om muligt gensidig adgang til databaser under behørig hensyntagen til de intellektuelle ejendomsrettigheder.

Artikel 67

Forbrugerbeskyttelse

Parterne indleder et nært samarbejde for at skabe overensstemmelse mellem deres forbrugerbeskyttelsessystemer. Dette samarbejde omfatter især ydelse af ekspertbistand vedrørende lovgivningsmæssige og institutionelle reformer, etablering af permanente systemer for gensidig underretning om farlige produkter, forbedring af forbrugeroplysningen specielt vedrørende de tilbudte produkters og tjenesteydelsers pris og beskaffenhed, uddannelsesaktiviteter for administrationens embedsmænd og andre, der repræsenterer forbrugerinteresser, fremme af udvekslinger mellem forbrugerrepræsentanter og forøgelse af overensstemmelsen mellem forbrugerbeskyttelsespolitikken.

Artikel 68

Told

1. Formålet med samarbejdet er at sikre overholdelse af alle bestemmelser, der planlægges vedtaget i forbindelse med handel og redelig handelspraksis, og at opnå en tilnærmelse af Ukraines toldsystem til Fællesskabets.
2. Samarbejdet omfatter især følgende:
  - udveksling af information
  - forbedring af arbejdsmetoder
  - indførelse af den kombinerede nomenklatur og det administrative enhedsdokument
  - sammenkobling af Fællesskabets og Ukraines forsendelsesordninger
  - forenkling af kontrol og formaliteter i forbindelse med godstransport
  - bistand til indførelse af moderne toldinformationssystemer
  - afholdelse af seminarer og tilrettelæggelse af uddannelse.
3. Uden at det berører det yderligere samarbejde omhandlet i denne aftale, særlig artikel 71, ydes den gensidige bistand mellem parternes administrative myndigheder i toldspørgsmål efter bestemmelserne i den protokol, der er knyttet til aftalen.

Artikel 69

Statistisk samarbejde

Samarbejdet på dette område tager sigte på udvikling af et effektivt statistisk system, der kan give pålidelige statistikker til støtte for og overvågning af den økonomiske reformproces og som bidrag til udvikling af privat foretagsomhed i Ukraine.

Parterne samarbejder især på følgende områder:

- det ukrainske statistiske systems tilpasning til internationale metoder, standarder og klassifikationer
  - udveksling af statistiske oplysninger
  - tilvejebringelse af de fornødne statistiske makro- og mikroøkonomiske oplysninger til gennemførelse og forvaltning af økonomiske reformer.
- I det øjemed stiller Fællesskabet faglig bistand til rådighed for Ukraine.

Artikel 70

Økonomi

Parterne letter den økonomiske reformproces og samordningen af den økonomiske politik ved at samarbejde om en bedre forståelse af de grundlæggende elementer i deres respektive økonomier og om formulering og gennemførelse af økonomisk politik i en markedsøkonomi. I det øjemed udveksler parterne oplysninger om makroøkonomiske resultater og udsigter.

Fællesskabet yder faglig bistand for at

- bistå Ukraine i den økonomiske reformproces og i den henseende stille sagkyndig rådgivning og teknisk støtte til rådighed
- fremme samarbejdet mellem økonomer og derved fremskynde overførslen af knowhow til formulering af økonomisk politik og sikre en vid udbredelse af resultaterne af den relevante forskning.

Artikel 71

Narkotika

Inden for rammerne af deres respektive beføjelser og kompetence samarbejder parterne om at øge effektiviteten og gennemslagskraften af politik og foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig produktion af, forsyning og handel med narkotika og psykotrope stoffer, herunder forebyggelse af omdirigering af kemiske prækursorstoffer, samt om fremme af forebyggelse og formindskelse af efterspørgslen efter narkotika. Samarbejdet på dette område baseres på gensidige konsultationer og snæver samordning mellem parterne om målene og indsatsen på de forskellige felter, der vedrører narkotika.

AFSNIT VIII: KULTURELT SAMARBEJDE

Artikel 72

Parterne forpligter sig til at fremme, stimulere og lette det kulturelle samarbejde. Hvor det er hensigtsmæssigt, kan Fællesskabets eller en eller flere medlemsstaters kulturelle samarbejdsprogrammer danne grundlag for samarbejde, og der kan udvikles yderligere aktiviteter af fælles interesse.

AFSNIT IX: FINANSIELT SAMARBEJDE

Artikel 73

Med henblik på virkeliggørelse af denne aftales mål stiller Fællesskabet i overensstemmelse med artikel 74-76 midlertidig finansiel bistand til rådighed for Ukraine i form af faglig bistand, der ydes som gavebistand, til fremme af den økonomiske omstilling i Ukraine.

Artikel 74

Denne finansielle bistand ydes inden for rammerne af TACIS efter Fællesskabets rådsforordning herom.

Artikel 75

Målene og områderne for Fællesskabets finansielle bistand fastlægges i et vejledende program (indikativprogram), der afspejler de vedtagne prioriteter, og som aftales mellem de to parter under hensyntagen til Ukraines behov, sektormæssige opslugningsevne og reformfremskridt. Parterne underretter Samarbejdsrådet derom.

Artikel 76

Af hensyn til den bedst mulige udnyttelse af de disponible midler sikrer parterne, at Fællesskabets faglige bistand ydes i snæver samordning med de tilsvarende bidrag fra andre kilder, såsom medlemsstaterne, andre lande og internationale organisationer såsom Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling, Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og ligeledes UNDP og IMF.

AFSNIT X: INSTITUTIONELLE, ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 77

Der nedsættes et samarbejdsråd, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af denne aftale. Det træder sammen på ministerplan en gang om året og i øvrigt, når omstændighederne kræver det. Det undersøger alle større spørgsmål, der opstår inden for rammerne af aftalen, og andre bilaterale eller internationale spørgsmål af fælles interesse for virkeliggørelsen af denne aftales mål. Samarbejdsrådet kan også fremsætte formålstjenlige henstillinger efter aftale mellem de to parter.

Artikel 78

1. Samarbejdsrådet sammensættes af medlemmerne af Rådet for Den Europæiske Union og medlemmer af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber på den ene side og medlemmer af Ukraines regering på den anden side.
2. Samarbejdsrådet fastsætter selv sin forretningsorden.
3. Formandshvervet i Samarbejdsrådet varetages på skift af en repræsentant for Fællesskabet og et medlem af Ukraines regering.

Artikel 79

1. Samarbejdsrådet bistås i varetagelsen af sine opgaver af et samarbejdsudvalg sammensat af repræsentanter for medlemmerne af Rådet for Den Europæiske Union og medlemmer af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber på den ene side og repræsentanter for Ukraines regering på den anden side, normalt på højt embedsmandsplan. Formandshvervet i Samarbejdsudvalget varetages på skift af Fællesskabet og Ukraine.

Samarbejdsrådet fastsætter i sin forretningsorden Samarbejdsudvalgets opgaver, som omfatter forberedelse af Samarbejdsrådets møder, og Samarbejdsudvalgets funktionsmåde.

2. Samarbejdsrådet kan uddelegere enhver af sine beføjelser til Samarbejdsudvalget, der varetager arbejdet mellem Samarbejdsrådets møder.

Artikel 80

Samarbejdsrådet kan beslutte at nedsætte særlige udvalg eller arbejdsgrupper til at bistå det i varetagelsen af dets opgaver og fastlægger sådanne udvalgs eller arbejdsgruppers sammensætning og funktionsmåde.

Artikel 81

Ved undersøgelse af spørgsmål, der inden for rammerne af denne aftale måtte opstå vedrørende en bestemmelse, der omhandler en artikel i GATT, tager Samarbejdsrådet i videst muligt omfang hensyn til, hvorledes de kontraherende parter i den almindelige overenskomst normalt fortolker den pågældende GATT-artikel.

Artikel 82

Der nedsættes et parlamentarisk samarbejdsudvalg. Det skal være forum for medlemmer af det ukrainske parlament og Europa-Parlamentet med henblik på møder og udveksling af synspunkter. Det træder sammen med mellemrum, som det selv fastsætter.

Artikel 83

1. Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg består af medlemmer af Europa-Parlamentet på den ene side og medlemmer af det ukrainske parlament på den anden side.
2. Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg fastsætter selv sin forretningsorden.
3. Formandshvervet i Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg varetages på skift af henholdsvis Europa-Parlamentet og det ukrainske parlament ifølge de bestemmelser, der fastsættes i dets forretningsorden.

Artikel 84

Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg kan anmode om relevante oplysninger vedrørende denne aftales gennemførelse fra Samarbejdsrådet, som så skal forelægge udvalget de ønskede oplysninger.

Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg underrettes om Samarbejdsrådets henstillinger.

Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg kan rette henstillinger til Samarbejdsrådet.

Artikel 85

1. Inden for denne aftales anvendelsesområde forpligter hver af parterne sig til at sikre, at fysiske og juridiske personer fra den anden part uden forskelsbehandling i forhold til deres egne statsborgere gives adgang til parternes kompetente domstole og administrative organer, for at de kan forsvare deres individuelle rettigheder og ejendomsrettigheder, herunder intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret.
2. Inden for deres respektive beføjelser:
  - fremmer parterne anvendelse af voldgift til bilæggelse af tvister, der opstår i forbindelse med handels- og samarbejdsaftaler indgået af økonomiske aktører fra Fællesskabet og Ukraine
  - er parterne enige om, at når en tvist indbringes for voldgift, kan hver af tvistens parter, medmindre andet er fastsat i reglerne for det af parterne valgte voldgiftsforum, vælge sin egen voldgiftsmand af en hvilken som helst nationalitet, og at den foresiddende tredje voldgiftsmand eller enevoldgiftsmanden kan være en statsborger i et tredjeland
  - anbefaler parterne deres økonomiske aktører, at de efter fælles overenskomst vælger, hvilken lovgivning der skal gælde for deres kontrakter
  - tilskynder parterne til anvendelse af de voldgiftsregler, der er udarbejdet af De Forenede Nationers Kommission for International Handelsret (UNCITRAL), og til voldgift ved et forum i en stat, der har undertegnet konventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser, udfærdiget i New York den 10. juni 1958.

Artikel 86

Intet i denne aftale hindrer en part i at træffe foranstaltninger, som:

- a) den finder nødvendige for at forhindre udbredelse af oplysninger, der kan skade dens væsentlige sikkerhedsinteresser
- b) vedrører produktion af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel eller forskning, udvikling og produktion, der er uundværlig i forsvarsøjemed, såfremt foranstaltningerne ikke ændrer konkurrencevilkårene for de varer, der ikke er beregnet til specifikt militært formål
- c) den anser for væsentlige for sin sikkerhed i tilfælde af alvorlige interne forstyrrelser, som påvirker opretholdelsen af lov og orden, krig eller alvorlig international spænding, som udgør en krigstrussel, eller for opfyldelsen af forpligtelser, den har påtaget sig med henblik på bevarelse af fred og international sikkerhed
- d) den finder nødvendige for at opfylde sine internationale forpligtelser vedrørende kontrol af industrivarer og -teknologi, der kan anvendes til et dobbelt formål.

Artikel 87

1. Inden for de områder, aftalen omfatter, og med forbehold af særlige bestemmelser heri:
  - må de ordninger, som Ukraine anvender over for Fællesskabet, ikke føre til nogen form for forskelsbehandling mellem medlemsstaterne, deres statsborgere eller deres selskaber eller firmaer
  - må de ordninger, som Fællesskabet anvender over for Ukraine, ikke føre til nogen form for forskelsbehandling mellem ukrainske statsborgere eller selskaber eller firmaer.
2. Bestemmelserne i stk. 1 berører ikke parternes ret til at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning på skattepligtige, som ikke befinder sig i samme situation med hensyn til bopæl.

Artikel 88

1. Enhver af de to parter kan indbringe en hvilken som helst tvist vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale for Samarbejdsrådet.
2. Samarbejdsrådet kan bilægge tvisten ved en henstilling.
3. Er det ikke muligt at bilægge tvisten efter denne artikels stk. 2, kan en af parterne meddele den anden, at den har udpeget en forligsmand; den anden part skal så inden to måneder udpege endnu en forligsmand. Ved anvendelsen af denne procedure betragtes Fællesskabet og medlemsstaterne som en enkelt part i tvisten.

Samarbejdsrådet udpeger en tredje forligsmand.

Forligsmændenes henstillinger vedtages ved flertalsafgørelse. Sådanne henstillinger er ikke bindende for parterne.

Artikel 89

Parterne er enige om på anmodning af en af dem straks gennem passende kanaler at konsultere hinanden med henblik på drøftelse af ethvert spørgsmål vedrørende fortolkningen eller gennemførelsen af denne aftale og andre relevante aspekter af forbindelserne mellem dem.

Denne artikels bestemmelser berører på ingen måde artikel 13, 13a, 88 og 94.

Artikel 90

Ukraine kan ikke i medfør af aftalen indrømmes en gunstigere behandling end den, medlemsstaterne indrømmer hinanden.

Artikel 91

I denne aftale forstås ved "parter" på den ene side Ukraine og på den anden side Fællesskabet eller medlemsstaterne eller Fællesskabet og medlemsstaterne i overensstemmelse med deres respektive beføjelser.

Artikel 92

For så vidt som spørgsmål, der er omhandlet i denne aftale, også er omhandlet i traktaten om det europæiske energicharter og protokollerne dertil, finder denne traktat og disse protokoller fra deres ikrafttræden anvendelse på de pågældende spørgsmål, dog kun i det deri fastsatte omfang.

Artikel 93

Denne aftale indgås indledningsvis for en tiårig periode. Den fornyes automatisk år for år, såfremt ingen af parterne giver den anden part skriftlig meddelelse om opsigelse seks måneder før aftalens udløb.

Artikel 94

1. Parterne træffer de fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til aftalen. De drager omsorg for, at aftalens mål virkeliggøres.
2. Såfremt en part finder, at den anden part har misligholdt en forpligtelse i henhold til aftalen, kan den træffe passende foranstaltninger. Forinden meddeler den, bortset fra i særligt hastende tilfælde, Samarbejdsrådet alle nødvendige oplysninger til en grundig undersøgelse af situationen i det øjemed at nå frem til en for parterne acceptabel løsning.

Ved valget af sådanne foranstaltninger skal de, der medfører færrest forstyrrelser i aftalen, foretrækkes. Samarbejdsrådet underrettes straks om foranstaltningerne, hvis den anden part anmoder derom.

Artikel 95

Bilag I, II, III, IV, V og Va og protokollen udgør en integrerende del af denne aftale.

Artikel 96

Indtil enkeltpersoner og virksomheder har opnået tilsvarende rettigheder i medfør af denne aftale, berører aftalen ikke de rettigheder, de er sikret i kraft af bestående aftaler, der er bindende for på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side Ukraine, undtagen på områder, der henhører under Fællesskabets kompetence, hvilket ikke berører medlemsstaternes forpligtelser efter denne aftale på områder, der henhører under deres kompetence.

Artikel 97

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, Det Europæiske Atomenergifællesskab og Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab finder anvendelse, og på de i disse traktater fastsatte betingelser, og på den anden side for Ukraines område.

Artikel 97a

Denne aftale deponeres hos generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union.

Artikel 98

Dette originale eksemplar af aftalen, som har samme gyldighed på dansk, engelsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, tysk og ukrainsk, deponeres hos generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union.

Artikel 99

Parterne godkender denne aftale efter deres egne procedurer.

Denne aftale træder i kraft på den første dag i den anden måned efter den dato, på hvilken parterne underretter generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union om, at ovennævnte procedurer er afsluttet.

Denne aftale afløser ved sin ikrafttræden, for så vidt angår forbindelserne mellem Ukraine og Fællesskabet, aftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, Det Europæiske Atomenergifællesskab og Unionen af Socialistiske Sovjetrepublikker om handel og om handelsmæssigt og økonomisk samarbejde, undertegnet i Bruxelles den 18. december 1989.

Artikel 100

De kontraherende parter er enige om, at for så vidt som bestemmelserne i nogle af denne aftales dele, inden afslutningen af de til aftalens ikrafttræden fornødne procedurer, sættes i kraft i 1994 ved en interimsaftale mellem Fællesskabet og Ukraine, betyder udtrykket "aftalens ikrafttrædelsesdato" interimsaftalens ikrafttrædelsesdato.

BILAGSFORTEGNELSE

- Bilag I Vejledende oversigt over fordele, som Ukraine indrømmer de uafhængige stater i overensstemmelse med artikel 9a.
- Bilag II Særlige foranstaltninger, der udgør undtagelser fra bestemmelserne i artikel 11.
- Bilag III Konventioner om intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret (Artikel 42).
- Bilag IV Fællesskabets forbehold i henhold til artikel 23, stk. 1, litra b).
- Bilag V Ukraines forbehold i henhold til artikel 23, stk. 2, litra a).
- Bilag Va Finansielle tjenesteydelser: Definitioner.

Protokolfortegnelse

Protokol om gensidig bistand i toldspørgsmål.

BILAG I

Vejledende oversigt over fordele, som Ukraine indrømmer de uafhængige stater i overensstemmelse med artikel 9a.

1. Armenien, Estland, Georgien, Hviderusland, Kasakhstan, Litauen, Moldova, Turkmenistan, Rusland:
Der anvendes ingen importafgifter.
Der anvendes ingen eksportafgifter for varer, der leveres i henhold til clearing- og mellemstatlige aftaler inden for de i disse aftaler fastsatte mængder.
Der anvendes ingen moms for eksport og import. Der anvendes ingen punktafgifter for eksport.
Alle uafhængige stater: for vareleverancer i henhold til årlige mellemstatlige handels- og samarbejdsaftaler åbnes der eksportkvoter på samme måde som for leverancer til opfyldelse af statslige behov.
2. Armenien, Estland, Georgien, Hviderusland, Kasakhstan, Litauen, Moldova, Turkmenistan: Betalinger kan foretages i rubler.
Rusland: betalinger kan foretages i rubler eller karbovanets.
Alle uafhængige stater: særligt system for ikke-handelsmæssige transaktioner, herunder betalinger i forbindelse med sådanne transaktioner.
3. Alle uafhængige stater: særligt system for løbende betalinger.
4. Alle uafhængige stater: særligt prissystem for handelen med visse råvarer og halvfabrikata.
5. Alle uafhængige stater: særlige betingelser for transit.
6. Alle uafhængige stater: særlige betingelser for toldprocedurer.

BILAG II

Særlige foranstaltninger, der udgør undtagelser fra bestemmelserne i artikel 11

1. Som undtagelse fra bestemmelserne i artikel 11 kan Ukraine træffe særlige foranstaltninger i form af kvantitative restriktioner, forudsat at de anvendes uden forskelsbehandling.
2. Disse foranstaltninger kan kun vedrøre spirende industrier eller visse sektorer, der er under omstrukturering, eller som står over for alvorlige vanskeligheder, specielt når vanskelighederne medfører store sociale problemer.
3. Den samlede værdi af importen af de varer, der underlægges disse foranstaltninger, kan ikke overstige 15% af den samlede import fra Fællesskabet i det sidste år forud for indførelsen af kvantitative restriktioner, for hvilket der foreligger statistikker.
4. Medmindre parterne aftaler andet, kan disse foranstaltninger kun anvendes i en overgangsperiode indtil den 31. december 1998 eller det tidspunkt, hvor Ukraine bliver kontraherende part i GATT, hvis dette sker forinden.
5. Ukraine underretter Samarbejdsrådet om de foranstaltninger, det måtte have til hensigt at træffe i overensstemmelse med dette bilag, og på anmodning af Fællesskabet afholdes der inden foranstaltningernes ikrafttræden konsultationer i Samarbejdsrådet om foranstaltningerne og de sektorer, de vedrører.

BILAG III

Konventioner om intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret (Artikel 42)

1. Artikel 42, stk. 2, vedrører følgende multilaterale konventioner:

- Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten 1971)
- Den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender (Rom 1961)
- Protokollen til Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker (Madrid 1989)
- Nice-arrangementet vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker (Genève 1977, som ændret 1979)
- Budapest-traktaten om international anerkendelse af deponering af mikroorganismer med henblik på patentprocedurer (1977, som ændret 1980)
- Den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder (UPOV) (Genève-akten 1978).

2. Ukraine bestræber sig så vidt muligt på uden unødigt forsinkelse at tiltræde 1991-akten til den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder (UPOV).

3. Samarbejdsrådet kan henstille, at artikel 42, stk. 2, finder anvendelse på andre multilaterale konventioner. Skulle der opstå problemer vedrørende intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret, som påvirker handelsvilkårene, indledes der på en af parternes anmodning hastekonsultationer med henblik på at nå frem til gensidigt tilfredsstillende løsninger.

4. Parterne bekræfter den betydning, de tillægger forpligtelserne i henhold til følgende multilaterale konventioner:

- Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret (Stockholm-akten 1967, som ændret 1979)
- Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker (Stockholm-akten 1967, som ændret 1979)
- Patentsamarbejdsstraktaten (Washington 1970, som ændret 1979 og 1984).

5. Fra denne aftales ikrafttræden indrømmer Ukraine, for så vidt angår anerkendelse og beskyttelse af intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret, EF-virksomheder og -statsborgere en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, det indrømmer noget tredjeland i henhold til bilaterale aftaler.

6. Bestemmelserne i stk. 5 finder ikke anvendelse på fordele, som Ukraine indrømmer tredjelands på et reelt gensidigt grundlag, og heller ikke fordele, som Ukraine indrømmer andre lande fra det tidligere Sovjetunionen.

BILAG IV

Fællesskabets forbehold i henhold til artikel 23, stk. 1, litra b)

Minedrift

I nogle medlemsstater vil ikke EF-kontrollerede virksomheder skulle have en koncession for så vidt angår minedrifts- og råstofrettigheder.

Fiskeri

Medmindre andet er bestemt, er adgang til og udnyttelse af de biologiske ressourcer og fiskebankerne i farvande, der henhører under EF-medlemsstaternes suverænitet eller jurisdiktion, forbeholdt fiskerfartøjer, der fører en EF-medlemsstats flag, og som er registreret på Fællesskabets område.

Køb af fast ejendom

I nogle medlemsstater gælder der restriktioner for ikke EF-virksomheders køb af fast ejendom.

Audiovisuelle tjenesteydelser, herunder radio

National behandling hvad angår produktion og distribution, herunder radiospredning og andre former for transmission til offentligheden, kan være forbeholdt audiovisuelle værker, der opfylder visse oprindelseskriterier.

Telekommunikationstjenester, herunder mobil- og satellittjenester

Forbeholdte tjenesteydelser

I nogle medlemsstater er markedsadgangen med hensyn til komplementære tjenester og infrastrukturer underlagt restriktioner.

Liberale erhvervs tjenesteydelser

Ydelser forbeholdt fysiske personer, der er statsborgere i medlemsstaterne. Sådanne personer kan under visse omstændigheder oprette selskaber.

Landbrug

I nogle medlemsstater anvendes der ikke national behandling for ikke EF-kontrollerede virksomheder, der ønsker at drive landbrug. Ikke EF-kontrollerede virksomheders erhvervelse af vinmarker kan kun ske efter anmeldelse eller, om fornødent, tilladelse.

Nyhedstjenester

I nogle medlemsstater er der begrænsninger for udenlandsk deltagelse i forlagsvirksomheder og radio- og tv-selskaber.

BILAG V

Ukraines forbehold i henhold til artikel 23, stk. 2, litra a)

Anvendelsen af de i dette bilag nævnte forbehold må under ingen omstændigheder resultere i en behandling, der er mindre gunstig end den, der indrømmes noget tredjelandes virksomheder.

1. Finansielle tjenesteydelser (som defineret i bilag Va)

1.1 Bankmæssige og beslægtede finansielle tjenesteydelser

I en overgangsperiode på højst fem år fra datoen for undertegnelsen af denne aftale kan Ukraine, hvad angår etablering af datterselskaber og filialer af EF-virksomheder i Ukraine, fortsat anvende bestemmelserne i den ukrainske lovgivning om:

- "valutaregulerings- og valutakontrolsystemet"
- "banker og bankvirksomhed"
- "sikkerhedsstillelse"
- "aktier og fondsbørser"
- "privatiseringspapirer" (vedrørende fordeling af og handel med privatiseringskuponer).

I ovennævnte overgangsperiode indføres der ikke nye bestemmelser eller foranstaltninger, der resulterer i øget forskelsbehandling af datterselskaber eller filialer af EF-virksomheder i forhold til ukrainske virksomheder.

1.2 Forsikring (som defineret i bilag Va)

Senest fem år efter datoen for undertegnelsen af denne aftale skaber Ukraine de nødvendige forudsætninger for etablering af EF-forsikringsvirksomheder og ligeledes fælles forsikringsvirksomheder i overensstemmelse med artikel 23, stk. 2, litra a).

I ovennævnte overgangsperiode indføres der ikke nye bestemmelser eller foranstaltninger, der resulterer i øget forskelsbehandling af datterselskaber eller filialer af EF-virksomheder i forhold til ukrainske virksomheder.

Forsikringsvirksomhed på visse områder kan i overgangsperioden ikke eller kun i begrænset omfang eller på særlige betingelser udøves af udlændinge.

2. Andre områder

Formidling af fast ejendom, herunder jord

Ejendomsret til og udnyttelse af naturressourcer

Udnyttelse af undergrund og naturressourcer, herunder minedrift.

Erhvervelse og salg af naturressourcer.

Fiskeri

Adgang til og udnyttelse af biologiske ressourcer og fiskebanker i ukrainsk territorialfarvand og Ukraines eksklusive økonomiske zone er underlagt restriktioner.

Jagt er underlagt restriktioner i overensstemmelse med den ukrainske lovgivning.

Landbrug

Køb og salg af landbrugsjord og skove.

Leje eller forpagtning af statsejendom

Afgifter for leje eller forpagtning af statsejendom kan kræves betalt i en frit konvertibel valuta.

Telekommunikation

Der kan stilles krav om, at virksomheder kontrolleret af udlændinge skal indhente tilladelse til etablering.

Massemedieselskaber

Nogle restriktioner for udenlandsk deltagelse i massemedievirksomhed.

Visse erhvervsaktiviteter

Erhvervsaktiviteter på visse områder er forbeholdt ukrainske statsborgere eller underlagt særlige betingelser (medicin, undervisning, advokatvirksomhed eksklusive erhvervsrådgivning med tilhørende juridiske aspekter).

Historiske bygninger og monumenter

BILAG Va

Finansielle tjenesteydelser: Definitioner

En finansiell tjenesteydelse er enhver tjenesteydelse af finansiell art, der tilbydes af en finansiell servicevirksomhed. Finansielle tjenesteydelser omfatter følgende aktiviteter:

- A. Alle former for forsikringsydelser og dermed beslægtede tjenesteydelser:
1. Direkte forsikring (inklusive coassurance):
    - i) livsforsikring
    - ii) andre former for forsikring.
  2. Genforsikring og retrocession.
  3. Forsikringsmægling.
  4. Tjenesteydelser i tilknytning til forsikring, såsom rådgivning, aktuarbistand, risikovurdering og skaderegulering.
- B. Bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (eksklusive forsikring):
1. Modtagelse af indskud og andre midler på anfordring fra offentligheden.
  2. Alle former for udlån, herunder forbrugercredit, hypotekcredit, factoring og finansiering af kommercielle transaktioner.
  3. Finansiell leasing.
  4. Alle tjenesteydelser i tilknytning til betalings- og pengeoverførsel, herunder kreditkort, rejsechecks og bankanvisninger.
  5. Garantier og engagementer.
  6. Handel for egen regning eller for kunders regning, enten på fondsbørsen, uden for fondsbørsen eller på anden måde, med følgende papirer:
    - a) pengemarkedspapirer (herunder checks, veksler, indlånsbeviser osv.)
    - b) udenlandsk valuta
    - c) afledte produkter, herunder, men ikke begrænset til, terminsforretninger og optioner
    - d) kurs- og rentearbitragepapirer, herunder produkter såsom swaps, aftaler om terminkurser osv.
    - e) omsættelige værdipapirer
    - f) andre negotiable dokumenter og finansielle aktiver, herunder guldbarrer.
  7. Deltagelse i emissioner af enhver art af værdipapirer, herunder emissionsgarantier og placering som agent (enten offentligt eller privat) og servicevirksomhed i tilknytning til sådanne emissioner.
  8. Låneformidling på pengemarkedet.
  9. Investeringspleje, såsom likviditets- og porteføljeforvaltning, alle former for kollektiv investeringspleje, administration af pensionsfonde, forvaring og forvaltning af betroede midler.
  10. Afregning og clearing i forbindelse med finansielle aktiver, herunder værdipapirer, afledte produkter og andre negotiable dokumenter.

11. Andre finansielle servicevirksomheders tilvejebringelse og overførsel af finansielle oplysninger samt programmel til finansiell databehandling og dermed beslægtet programmel.
12. Rådgivning og formidling samt andre medfølgende tjenesteydelser i forbindelse med de under punkt 1-11 nævnte aktiviteter, herunder kreditvurdering og -analyse, undersøgelser og rådgivning i tilknytning til investeringer og porteføljer, rådgivning om erhvervelser og om omstrukturering af virksomheder samt virksomhedsanalyse.

Følgende aktiviteter er ikke omfattet af definitionen af finansielle tjenesteydelser:

- a) Aktiviteter udført af centralbanker eller enhver anden offentlig institution med et penge- eller valutakurspolitisk sigte.
- b) Aktiviteter udført af centralbanker, statslige organer eller offentlige institutioner på regeringens vegne eller med dennes garanti, undtagen hvor disse aktiviteter kan udføres af finansielle servicevirksomheder i konkurrence med sådanne offentlige organer.
- c) Aktiviteter, der indgår i lovfæstede sociale sikringsordninger eller pensionsordninger, undtagen hvor disse aktiviteter kan udføres af finansielle servicevirksomheder i konkurrence med offentlige organer eller private institutioner.

PROTOKOL
OM GENSIDIG BISTAND
MELLEM DE ADMINISTRATIVE MYNDIGHEDER
I TOLDSPØRGSMAÅL

Artikel 1

Definitioner

I denne protokol forstås ved:

- a) "toldlovgivning": gældende bestemmelser på parternes område for indførsel, udførsel og forsendelse af varer og henførsel heraf under en hvilken som helst toldprocedure, herunder forbuds-, begrænsnings- og kontrolforanstaltninger vedtaget af parterne
- b) "told": told og alle andre afgifter, skatter, gebyrer og andre beløb, der opkræves på parternes område i medfør af toldlovgivningen, men ikke sådanne gebyrer og beløb, hvis størrelse nogenlunde svarer til omkostningerne i forbindelse med de ydede tjenester
- c) "bistandssøgende myndighed": en kompetent administrativ myndighed, som er udpeget af en part til dette formål, og som fremsætter anmodningen om bistand i toldspørgsmål
- d) "bistandssøgte myndighed": en kompetent administrativ myndighed, som er udpeget af en part til dette formål, og som modtager anmodningen om bistand i toldspørgsmål
- e) "overtrædelse": enhver overtrædelse af toldlovgivningen samt ethvert forsøg på overtrædelse af denne lovgivning.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Inden for rammerne af deres kompetence yder parterne på den måde og på de betingelser, der er fastsat i denne protokol, hinanden bistand med henblik på at sikre, at toldlovgivningen anvendes korrekt, særlig ved at forebygge, påvise og undersøge overtrædelser af denne lovgivning.
2. Bistand i toldspørgsmål i henhold til denne protokol ydes af enhver administrativ myndighed hos parterne, som er kompetent med hensyn til anvendelsen af denne protokol. Dette berører ikke reglerne for gensidig bistand i strafferetlige anliggender. Det omfatter heller ikke oplysninger, der er indhentet ved anvendelse af beføjelser, som udøves på retsmyndighedens anmodning, medmindre de pågældende myndigheder er indforstået hermed.

Artikel 3

Bistand efter anmodning

1. På anmodning fra den bistandssøgende myndighed meddeler den bistandssøgte myndighed denne alle sådanne oplysninger, som gør det muligt for den bistandssøgende myndighed at sikre, at toldlovgivningen anvendes korrekt, herunder fastslåede eller planlagte transaktioner, som udgør eller vil kunne udgøre en overtrædelse af denne lovgivning.

2. På anmodning fra den bistandssøgende myndighed oplyser den bistandssøgte myndighed, hvorvidt varer, der udføres fra en af parternes område, er blevet behørigt indført på den anden parts område, om fornødent med angivelse af, hvilken toldprocedure varerne er henført under.
3. På anmodning fra den bistandssøgende myndighed træffer den bistandssøgte myndighed de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der udøves overvågning af:
  - a) fysiske eller juridiske personer, om hvem der er rimelig grund til at antage, at de overtræder eller har overtrådt toldlovgivningen
  - b) varebevægelser, om hvilke det er oplyst, at de muligvis kan give anledning til en væsentlig overtrædelse af toldlovgivningen
  - c) transportmidler, om hvilke der er rimelig grund til at antage, at de er blevet benyttet, benyttes eller vil blive benyttet i forbindelse med overtrædelse af toldlovgivningen.

Artikel 4

Uanmodet bistand

Parterne yder i overensstemmelse med deres love, regler, forskrifter og andre retsinstrumenter hinanden bistand, hvis de skønner, at en sådan er nødvendig for den korrekte anvendelse af toldlovgivningen, særlig når de kommer i besiddelse af oplysninger vedrørende:

- transaktioner, som har krænket, krænker eller kan krænke denne lovgivning, og som kan være af interesse for den anden part
- nye midler eller metoder, der er anvendt til at gennemføre sådanne transaktioner
- varer, som vides at være genstand for en væsentlig overtrædelse af toldlovgivningen.

Artikel 5

Fremsendelse/meddelelse

På anmodning fra den bistandssøgende myndighed træffer den bistandssøgte myndighed i overensstemmelse med sin lovgivning alle nødvendige forholdsregler til

- at fremsende alle dokumenter
- at meddele alle beslutninger,

som er omfattet af denne protokols anvendelsesområde, til en adressat bosat eller etableret på dens område. I dette tilfælde gælder artikel 6, stk. 3.

Artikel 6

Bistandsanmodningernes form og indhold

1. Anmodninger i henhold til denne protokol fremsættes skriftligt. Den nødvendige dokumentation til efterkommelse af sådanne anmodninger skal vedlægges anmodningen. Om fornødent kan mundtlige anmodninger accepteres, når hastende omstændigheder kræver det, men de skal omgående bekræftes skriftligt.
2. Anmodninger i henhold til denne artikels stk. 1 skal omfatte følgende oplysninger:
  - a) den bistandssøgende myndigheds navn
  - b) den ønskede foranstaltning
  - c) formålet med og begrundelse for anmodningen
  - d) love, regler og andre relevante retsinstrumenter
  - e) så nøjagtige og udtømmende oplysninger som muligt om de fysiske eller juridiske personer, der er målet for undersøgelserne
  - f) et sammendrag af sagsomstændighederne og de allerede foretagne undersøgelser, undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 5.
3. Anmodningerne fremsættes på (et af) den bistandssøgte myndigheds officielle sprog eller på et for denne myndighed acceptabelt sprog.
4. Hvis anmodningen ikke opfylder de formelle krav, kan den begæres korrigeret eller suppleret; dette berører dog ikke anmodninger om forsigtighedsforanstaltninger.

Artikel 7

Efterkommelse af anmodningerne

1. Med henblik på at imødekomme bistandsanmodningen skal den bistandssøgte myndighed eller, når denne er forhindret i selv at handle, den administrative tjenestegren, til hvilken denne myndighed henviser anmodningen, inden for rammerne af sin kompetence og sine disponible ressourcer, som om den handlede på egne vegne eller på anmodning fra andre myndigheder hos samme part, meddele de oplysninger, den allerede er i besiddelse af, og foretage passende undersøgelser eller lade sådanne foretage.
2. Anmodninger om bistand efterkommes i overensstemmelse med gældende love, regler, forskrifter og andre retsinstrumenter hos den part, som anmodningen rettes til.
3. Behørigt bemyndigede tjenestemænd fra en part kan efter aftale med den anden part og på de af denne fastsatte betingelser hos den bistandssøgte myndighed eller en anden myndighed, som den bistandssøgte myndighed har ansvaret for, indhente sådanne oplysninger vedrørende overtrædelsen af toldlovgivningen, som den bistandssøgende myndighed har brug for med henblik på anvendelsen af denne protokol.
4. Efter aftale med den anden part og på de af denne fastsatte betingelser kan tjenestemænd fra en part være til stede ved undersøgelser, der foretages på førstnævntes område.

Artikel 8

Form for meddelelse af oplysninger

1. Den bistandssøgte myndighed meddeler den bistandssøgende myndighed undersøgelsesresultaterne i form af dokumenter, bekræftede kopier af dokumenter, rapporter og lignende.
2. De i stk. 1 omhandlede dokumenter kan erstattes af edb-oplysninger præsenteret i en hvilken som helst form til samme formål.

Artikel 9

Undtagelser fra pligten til at yde bistand

1. Parterne kan afslå at yde den i denne protokol fastsatte bistand, når en sådan bistand:
  - a) ville stride mod suverænitet, offentlig orden, sikkerhed eller andre væsentlige interesser, eller
  - b) berører andre valuta- eller beskatningsregler end toldforskrifterne, eller
  - c) krænker forretningshemmeligheden eller tavshedspligten.
2. Når den bistandssøgende myndighed anmoder om bistand, som den ikke selv ville være i stand til at yde, hvis den blev anmodet derom, skal den gøre opmærksom herpå i sin anmodning. Det overlades derefter til den bistandssøgte myndighed at afgøre, hvorledes den vil reagere på en sådan anmodning.
3. Hvis bistand nægtes eller afslås, meddeles beslutningen herom og grundene hertil straks den bistandssøgende myndighed.

Artikel 10

Tavshedspligt

1. De oplysninger, der, i hvilken form det end sker, meddeles i medfør af denne protokol, er fortrolige. De er omfattet af tavshedspligt og beskyttes som tilsvarende oplysninger efter lovgivningen hos den part, som modtager dem, og de tilsvarende bestemmelser, der gælder for Fællesskabets myndigheder.
2. Personoplysninger sendes ikke, hvis der er rimelig grund til at antage, at overførslen eller anvendelsen af de sendte oplysninger vil stride mod de grundlæggende retsprincipper hos en af parterne, og særlig hvis den pågældende person uberettiget vil blive skadet. Efter anmodning skal den modtagende part underrette den meddelende part om anvendelsen af de oplysninger, der er givet, og om de opnåede resultater.
3. Personoplysninger må kun sendes til toldmyndighederne og i tilfælde af, at de skal bruges ved retsforfølgning, til den offentlige anklager eller retsmyndighederne. Sådanne oplysninger må kun meddeles andre personer og myndigheder efter forudgående tilladelse fra den meddelende myndighed.

4. Den meddelende part kontrollerer nøjagtigheden af de oplysninger, der skal overføres. Hvis det viser sig, at de meddelte oplysninger er unøjagtige eller skal slettes, skal den modtagende part straks have meddelelse herom. Denne har pligt til at rette oplysningerne eller slette dem.
5. Med forbehold af tilfælde af almindelig offentlig interesse, kan den pågældende på anmodning modtage oplysning om datalagre og formålet med denne lagring.

Artikel 11

Anvendelse af oplysninger

1. Indhentede oplysninger må udelukkende anvendes til de i denne protokol fastsatte formål og må hos en part kun anvendes til andre formål med forudgående skriftligt samtykke fra den administrative myndighed, som har meddelt dem, med de af denne myndighed eventuelt fastsatte begrænsninger.
2. Stk. 1 er ikke til hinder for anvendelse af oplysninger i retssager eller administrative procedurer, som efterfølgende indledes på grund af manglende overholdelse af toldlovgivningen.
3. Parterne kan i deres retsbøger, rapporter og vidneerklæringer og i retssager indbragt for domstolene som bevis anvende oplysninger, der er indhentet, og dokumenter, der er fremlagt i overensstemmelse med bestemmelserne i denne protokol.

Artikel 12

Eksperter og vidner

En tjenestemand hos en bistandssøgt myndighed kan bemyndiges til inden for de i bemyndigelsen fastsatte grænser at møde som ekspert eller vidne i retssager eller administrative procedurer vedrørende spørgsmål omfattet af denne protokol i en anden parts jurisdiktion og fremlægge sådanne genstande, dokumenter eller bekræftede kopier deraf, som måtte være nødvendige for retssagen eller den administrative procedure. I anmodningen om fremmøde skal det specifikt angives, om hvilket spørgsmål og i hvilken egenskab tjenestemanden vil blive afhørt.

Artikel 13

Bistandsudgifter

Parterne afstår fra alle krav på hinanden om refusion af udgifter som følge af anvendelsen af denne protokol, undtagen i givet fald udgifter til eksperter og vidner og til tolke og oversættere, som ikke henhører under offentlige myndigheder.

Artikel 14

Gennemførelse

1. Forvaltningen af denne protokol varetages af de centrale toldmyndigheder i Ukraine på den ene side og de kompetente tjenestegrene i Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og, i givet fald, toldmyndighederne i Den Europæiske Unions medlemsstater på den anden side. De træffer afgørelse om alle praktiske foranstaltninger og arrangementer, der er nødvendige for protokollens anvendelse, og tager hensyn til reglerne vedrørende beskyttelse af data. De kan rette henstillinger til de kompetente organer om ændringer, som de skønner bør foretages i protokollen.
2. Parterne konsulterer hinanden og holder derefter hinanden underrettet om de detaljerede gennemførelsesregler, som vedtages i overensstemmelse med denne protokols bestemmelser.

Artikel 15

Komplementaritet

1. Denne protokol skal supplere og ikke hindre anvendelsen af eventuelle aftaler om gensidig bistand, som er indgået eller måtte blive indgået mellem en eller flere af Den Europæiske Unions medlemsstater og Ukraine. Den er heller ikke til hinder for et mere vidtgående toldsamarbejde i henhold til sådanne aftaler.
2. Disse aftaler berører ikke Fællesskabets bestemmelser om meddelelse mellem Kommissionens kompetente tjenestegrene og medlemsstaternes toldmyndigheder af oplysninger indhentet i toldspørgsmål, som kunne være af interesse for Fællesskabet, jf. dog artikel 11.

FELLES ERKLÆRING VEDRØRENDE ARTIKEL 13

Fællesskabet og Ukraine erklærer, at der ikke på grundlag af beskyttelsesklausulens tekst indrømmes GATT-beskyttelsesbehandling.

FELLES ERKLÆRING VEDRØRENDE ARTIKEL 23

Uden at det berører forbeholdene i bilag IV og V og bestemmelserne i artikel 37 og 40, er parterne enige om, at udtrykket "i overensstemmelse med deres lovgivning og administrative bestemmelser" i artikel 23, stk. 1 og 2, betyder, at parterne hver især kan fastsætte regler om etablering og drift af virksomheder på deres område, forudsat at disse regler ikke, hvad angår etablering og drift af den anden parts virksomheder, skaber nye forbehold med hensyn til en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer deres egne virksomheder eller noget tredjelandets virksomheder eller datterselskaber eller filialer af sådanne.

FÆLLES ERKLÆRING VEDRØRENDE ARTIKEL 24

En parts indre vandvejs-transportvirksomheders forretningsmæssige tilstedeværelse på den anden parts område skal være underlagt den gældende lovgivning i medlemsstaterne eller Ukraine, indtil der kan aftales særlige og gunstigere bestemmelser om en sådan tilstedeværelse, og såfremt en sådan tilstedeværelse ikke er underlagt andre lovgivningsinstrumenter, der er bindende for parterne.

Det aftales, at en forretningsmæssig tilstedeværelse skal have form af datterselskaber eller filialer som defineret i artikel 25.

"Gældende lovgivning" oversættes til ukrainsk ved udtrykket "diyuche zakonodaustuo".

FELLES ERKLÆRING VEDRØRENDE BEGREBET "KONTROLLERER"
I ARTIKEL 25, litra b), OG ARTIKEL 36

1. Parterne bekræfter, at de er indforstået med, at spørgsmålet om kontrol (bestemmende indflydelse) må afhænge af de faktiske forhold i det enkelte tilfælde..
2. En virksomhed vil f.eks. blive betragtet som værende "kontrolleret" af en anden virksomhed og dermed som et datterselskab af denne anden virksomhed, hvis:
  - den anden virksomhed direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne
  - eller
  - den anden virksomhed har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne i det administrative organ, ledelsesorganet eller det tilsynsførende organ og samtidig er aktionær eller anpartshaver i datterselskabet.
3. Begge parter er af den opfattelse, at kriterierne i stk. 2 ikke er udtømmende.

FELLES ERKLÆRING VEDRØRENDE ARTIKEL 42

Parterne er enige om, at for så vidt angår aftalen, omfatter intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret især ophavsret, herunder ophavsret til edb-programmer, og beslægtede rettigheder, rettigheder vedrørende patenter, industrielle mønstre, geografiske betegnelser, herunder oprindelsesbetegnelser, varemærker og servicemærker, integrerede kredsløbs topografi samt beskyttelse mod illoyal konkurrence som omhandlet i artikel 10a i Pariserkonventionen til beskyttelse af industriel ejendomsret og beskyttelse af fortrolig information om knowhow.

Parterne erklærer, at udtrykket "intellektuel, industriel og kommerciel ejendomsret" oversættes til ukrainsk som "intelektualna vlasnist".

FÆLLES ERKLÆRING VEDRØRENDE ARTIKEL 94

Parterne er enige om, at med henblik på en korrekt fortolkning og anvendelsen i praksis skal der ved udtrykket "særligt hastende tilfælde" i aftalens artikel 94 forstås tilfælde, hvor en af parterne har gjort sig skyldig i et væsentligt brud på aftalen. Et væsentligt brud på aftalen består i

a) tilbagevisning af aftalen uden hjemmel i de almindelige folkeretlige regler

eller

b) krænkelse af de væsentlige elementer i aftalen omhandlet i artikel 2.

BREVVEKSLING VEDRØRENDE ARTIKEL 13a

Det er intentionen, at bestemmelserne i artikel 13a hverken skal eller må forsinke, hæmme eller hindre de procedurer, der er fastsat i hver af parternes lovgivning om antidumping- og subsidieundersøgelser.

Brevveksling vedrørende kapitlet om etablering af virksomheder, afsnit IV,
kapitel 2

Brev fra viceudenrigsminister A. Makarenko til Fællesskabets forhandler

Hr.

Jeg henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen paraferet den 23. marts 1994.

Som jeg påpegede under forhandlingerne, indrømmer Ukraine i visse henseender EF-virksomheder en privilegeret behandling, for så vidt angår deres etablering og drift i Ukraine. Jeg forklarede, at dette afspejler Ukraines politik med henblik på ved alle midler at fremme EF-virksomheders etablering i Ukraine.

I den forbindelse er jeg indforstået med, at Ukraine i tiden mellem paraferingen af denne aftale og ikrafttrædelsen af de relevante artikler om etablering af virksomheder ikke træffer foranstaltninger eller vedtager regler, der medfører en ny eller øget forskelsbehandling af EF-virksomheder i forhold til ukrainske virksomheder eller virksomheder fra noget tredjeland sammenholdt med situationen på tidspunktet for paraferingen af denne aftale.

Jeg ville være Dem taknemmelig, såfremt De vil anerkende modtagelsen af dette brev.

A. Makarenko
Viceudenrigsminister

Svarbrev

Hr.

Tak for Deres brev af (dato) med følgende ordlyd:

"Hr.

Jeg henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen paraferet den 23. marts 1994.

Som jeg påpegede under forhandlingerne, indrømmer Ukraine i visse henseender EF-virksomheder en privilegeret behandling, for så vidt angår deres etablering og drift i Ukraine. Jeg forklarede, at dette afspejler Ukraines politik med henblik på ved alle midler at fremme EF-virksomheders etablering i Ukraine.

I den forbindelse er jeg indforstået med, at Ukraine i tiden mellem paraferingen af denne aftale og ikrafttrædelsen af de relevante artikler om etablering af virksomheder ikke træffer foranstaltninger eller vedtager regler, der medfører en ny eller øget forskelsbehandling af EF-virksomheder i forhold til ukrainske virksomheder eller virksomheder fra noget tredjeland sammenholdt med situationen på tidspunktet for paraferingen af denne aftale.

Jeg ville være Dem taknemmelig, såfremt De vil anerkende modtagelsen af dette brev."

Jeg anerkender modtagelsen af dette brev.

ISSN 0254-1459

KOM(94) 226 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

11

Katalognummer : CB-CO-94-240-DA-C

ISBN 92-77-69546-3
